

OSAVUOSIKATSAUS 2-2021

4.10.2021

RAPORTIN TOIMITUSKUNTA

Ritva Viljanen	kaupunginjohtaja
Matti Ruusula	talous- ja strategiajohtaja
Päivi Kandolin	talousarviopäällikkö
Päivi Kunnas	taloussihteeri

OSAVUOSIKATSAUKSEN VASTUUHENKILÖT

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Matti Ruusula	Talous ja strategia, strategia ja tutkimus p. 043 824 9254
---------------	--

KAUPUNKITASON TALOUS

Matti Ruusula	Kaupunkistrategia ja johto, p. 043 824 9254
Päivi Kandolin	Talous ja strategia, talousohjaus, p. 040 626 7613
Vesa Kokkonen	Talous ja strategia, strategia ja tutkimus, p. 050 318 1582
Pirjo van Nues	Talous ja strategia, rahoitus ja riskienhallinta, p. 0400 889 180

TOIMIALAT

Päivi Kandolin	Kaupunkistrategia ja johto, p. 050 314 5084
Teemu Paavola	Sosiaali- ja terveydenhuolto, p. 09 8392 4290
Raakel Tiuhonen	Kasvatus ja oppiminen, p. 040 515 8831
Leena Rusanen	Kaupunkikulttuuri, p. 050 314 5702
Jonna Hohti	Kaupunkiympäristö, p. 043 836 8687

LIIKELAITOKSET

Jyrki Landstedt	Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos, p. 050 314 5385
Helena Salusjärvi-Juopperi	Suun terveydenhuollon liikelaitos, p. 040 716 4822

RAHASTOT

Ossi Huuskonen	Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto, p. 0400 815 428
Jonna Hohti	Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto, p. 043 836 8687
Assi Sihvonen	Sosiaalisen luototuksen rahasto, p. 040 822 6689
Hannele Nordman	Vahinkorahasto, p. 040 682 4975

HENKILÖSTÖ

Kirsi-Marja Lievonen	Henkilöstö- ja konsernipalvelut, p. 040 570 5593
----------------------	--

KONSERNIYHTIÖT

Teija Kauhanen	Konserniohjaus ja -valvonta, p. 050 318 1461
----------------	--

Kannen kuva: Vantaan kaupungin aineistopankki, Jyri Huhtala

SISÄLLYSLUETTELO

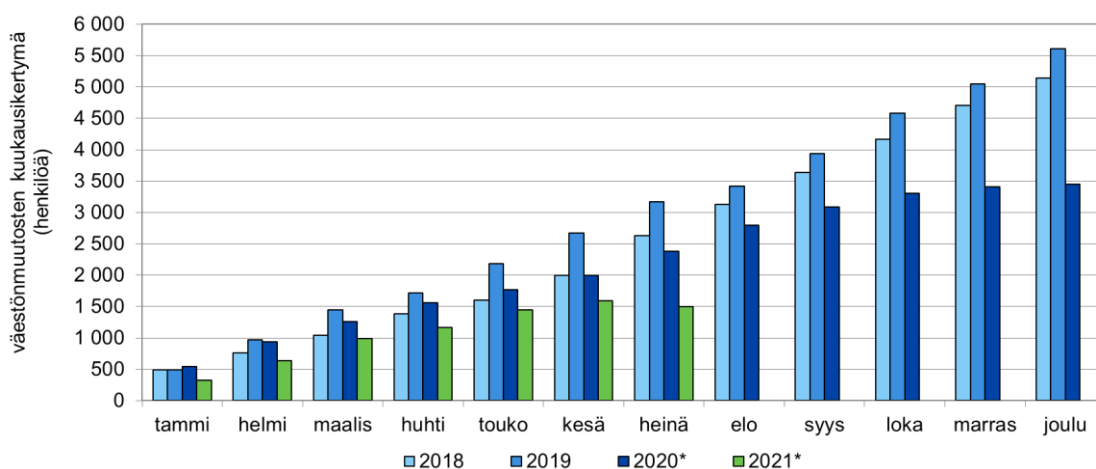
TOIMINTAYMPÄRISTÖ.....	1
Vantaan väestönkasvu on tasaista	1
Työttömyyden kasvu näyttää pysähtyneen	2
Uusien rakennuslupien määrä jokseenkin edellisvuoden tasolla.....	4
TALOUDEN KEHITYS	6
Yleinen talouskehitys.....	6
Kaupungin verorahoitus.....	7
Käyttötalous	9
Investoinnit.....	9
Rahoitus.....	10
Rahoitusmarkkinat.....	10
SITOVAT TAVOITTEET.....	11
Vantaan kaupungin sitovat tavoitteet.....	11
Vantaan kaupungin suurimpien tytäryhtiöiden tavoitteet.....	11
KESKEISET TUNNUSLUVUT.....	11
VEROTULOT	12
TULOSLASKELMA.....	13
RAHOITUSLASKELMA.....	13
TULOSLASKELMAERITTELY	14
YLEISHALLINTO	15
KAUPUNKISTRATEGIA JA JOHTO	17
SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO	22
KASVATUS JA OPPIMINEN.....	26
KAUPUNKIKULTTUURI.....	28
KAUPUNKIYMPÄRISTÖ.....	30
LIKELAITOKSET	33
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos.....	33
Suun terveydenhuollon liikelaitos	34
RAHASTOT	36
Marja-Vantaan ja keskustan kehittämisrahasto.....	36
Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto.....	36
Sosiaalinen luototus	36
Vahinkorahasto	37
INVESTOINNIT.....	38
Rakentaminen	38
Uudisrakentaminen	38
Korjausrakentaminen.....	39
Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt.....	39
Aineeton omaisuus.....	39
Julkinen käyttöomaisuus	39
Irtain omaisuus.....	40
Kiinteä omaisuus.....	40
Osakkeet ja osuudet.....	40
Liikelayosten investoinnit.....	40
HENKILÖSTÖ.....	41
VANTAAN KAUPUNGIN TYTÄRYHTIÖT	43

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Vantaan väestönkasvu on tasaista

Vantaan väestönkasvu on tasaantunut vuoden 2021 aikana. Vuoden 2021 heinäkuun lopussa Vantaan ennakkoväkiluku oli 238 726 henkeä. Väestönkasvu oli vuoden 2021 tammi-heinäkuussa 1 495 henkeä. Kasvu hidastui verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan. Tuolloin kasvua oli 2 378 henkeä. Kuntien välinen nettomuutto kääntyi Vantaalla negatiiviseksi vuoden 2021 aikana, joka on merkittävin syy väestönkasvun hidastumiseen. Syntyneiden määrä puolestaan kasvoi ja kuolleisuus väheni verrattuna edelliseen vuoteen. Tämän takia syntyneiden enemmisyys kasvoi 228 henkeä verrattuna vuoteen 2020. Kokonaisuudessaan luontainen väestönkasvu oli 773 henkeä tammi-heinäkuussa. Myös nettomaahanmuutto kasvoi hieman edellisestä vuodesta ollen kokonaisuudessaan 1 113 henkeä.

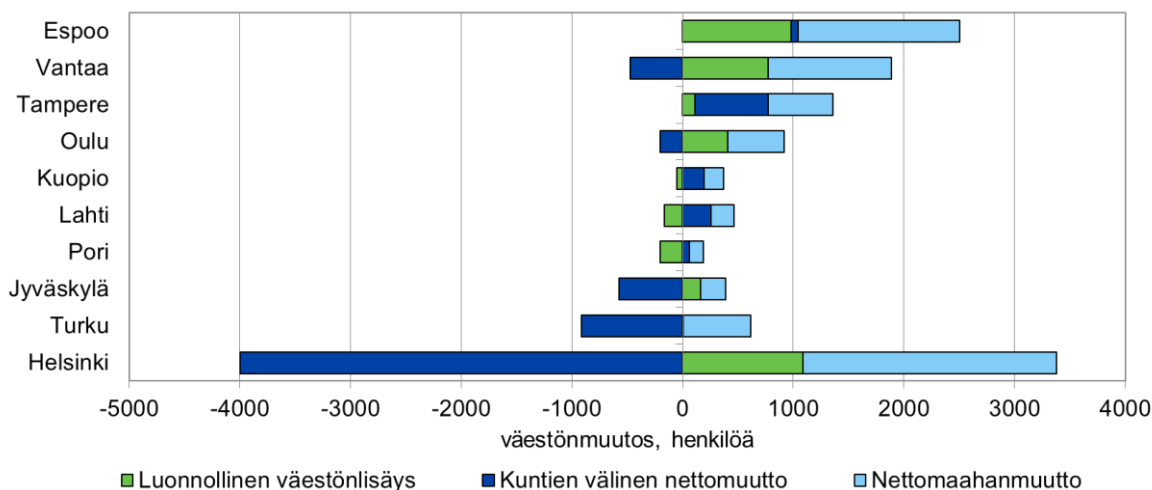
Kuvio 1: Väestönkasvu Vantaalla vuosina 2018–2021, kuukausittaiset kertymät (vuoden 2020 & 2021 osalta ennakkotieto)

Lähde: Tilastokeskus, päivitetty 31.8.2021

Kymmenen suurimman kaupungin joukossa Vantaa oli toiseksi nopein kasvaja absoluuttisin luvuin. Vain Espoo kasvoi nopeammin. Siellä väestö kasvoi 2 629 hengellä tammi-heinäkuussa 2021. Espoo kasvoi Vantaata nopeammin kaikilla väestönkasvun osatekijöillä – syntyvyyden enemmyydessä, kuntien välisessä nettomuutossa sekä nettomaahanmuutossa. Tampere kasvoi lähes yhtä nopeasti kuin Vantaa ja sen väestön lisäys oli 1 448. Helsingin väestö väheni nopeimmin, 349 hengellä, mikä johtuu etenkin kuntien välisestä muuttotappiosta. Myös Turun ja Jyväskylän väestö väheni.

Kuvio 2: Väestönmuutos suurimmissa kaupungeissa tammi-heinäkuussa 2021 (ennakkotieto)

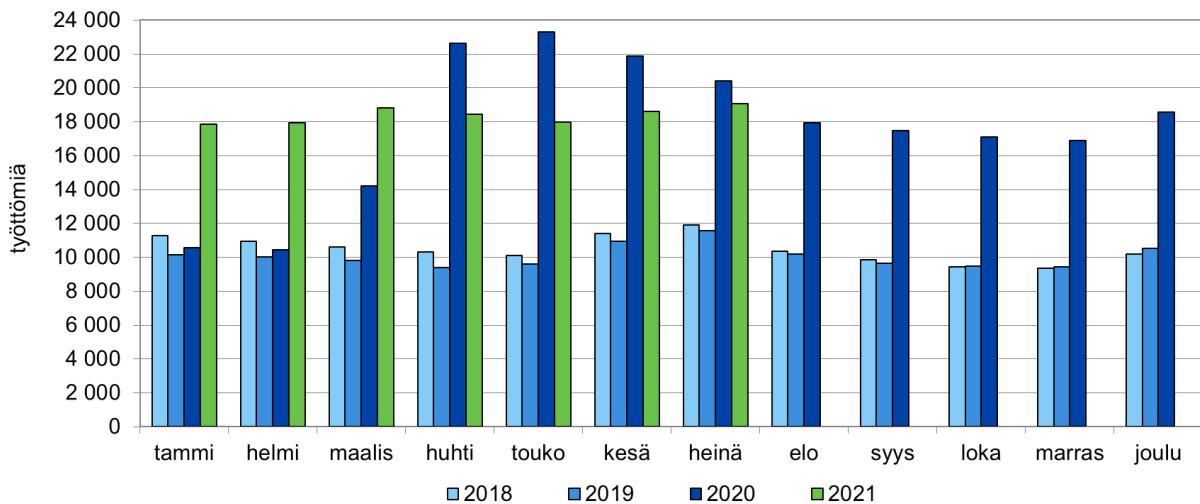

Lähde: Tilastokeskus, päivitetty 31.8.2021

Työttömyyden kasvu näyttää pysähtyneen

Covid19-pandemia sai työttömyyden nopeaan nousuun Vantaalla. Tämä näkyy työttömyyden kehityksessä selvästi vuoden 2020 maaliskuusta eteenpäin. Työttömyys lähti aluksi todella nopeaan kasvuun saavuttaen huippunsa toukokuussa 2020. Tämän jälkeen työttömyys on ollut pääsääntöisesti hienoisessa laskussa. Vuoden 2021 heinäkuussa Vantaalla oli 1 341 työtöntä vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Kesäkuuhun verrattuna työttömien lukumäärä kuitenkin kasvoi 467. Vantaan työttömistä 2 977 oli kokoaikaisesti lomautettuja. Lomautettujen kokonaismäärä on yli puolittunut vuoden 2020 heinäkuusta, jolloin se oli 6 071. Yhteensä Vantaalla oli 19 091 työtöntä heinäkuussa 2021.

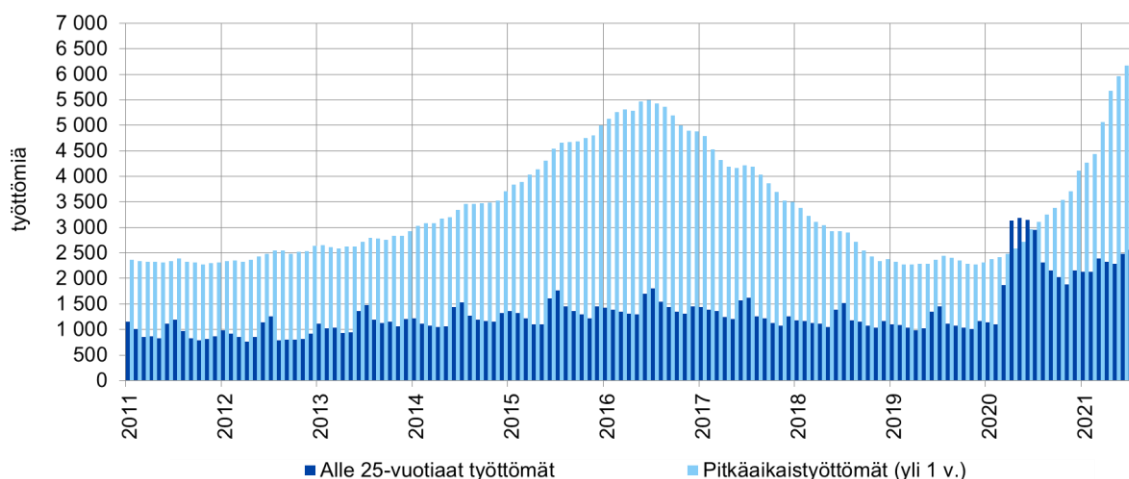
Kuvio 3: Työttömät (ml. lomautetut) kunkin kuukauden lopussa vuosina 2018–2021

Lähde: TEM, päivitetty 31.8.2021

Huolestuttavaa on etenkin pitkäaikaistyöttömyyden yli kaksinkertaistuminen vuodentakaisesta heinäkuuhun 2021 mennessä. Vuoden 2020 heinäkuussa Vantaalla oli 3 109 pitkäaikaistyötöntä. Määrä oli kasvanut vuoden 2021 heinäkuuhun mennessä 6 396 pitkäaikaistyöttömään. Positiivisena kehityksenä voidaan kuitenkin pitää sitä, että nuorisotyöttömyys on vähentynyt vuodentakaisesta. Vuoden 2020 heinäkuussa Vantaalla oli 2 947 alle 25-vuotiaasta työtöntä, vuoden 2021 heinäkuussa määrä oli 2 557. Toisaalta nuorisotyöttömyys on noussut kesäkuun 2 479 työttömästä. Nuorisotyöttömyydelle on tyypillistä selkeä vuoden aikoihin sidottu vaihtelu, mikä johtuu mm. koulujen päättymisen jälkeen työmarkkinoille virtaavista nuorista. Näin ollen on oletettavissa, että nuorisotyöllisyys laskee, kun osa nuorista siirtyy opiskelemaan elo-syyskuussa. Kokonaisuudessaan nuorisotyöttömyys on edelleen selvästi kriisiä edeltävän tason yläpuolella.

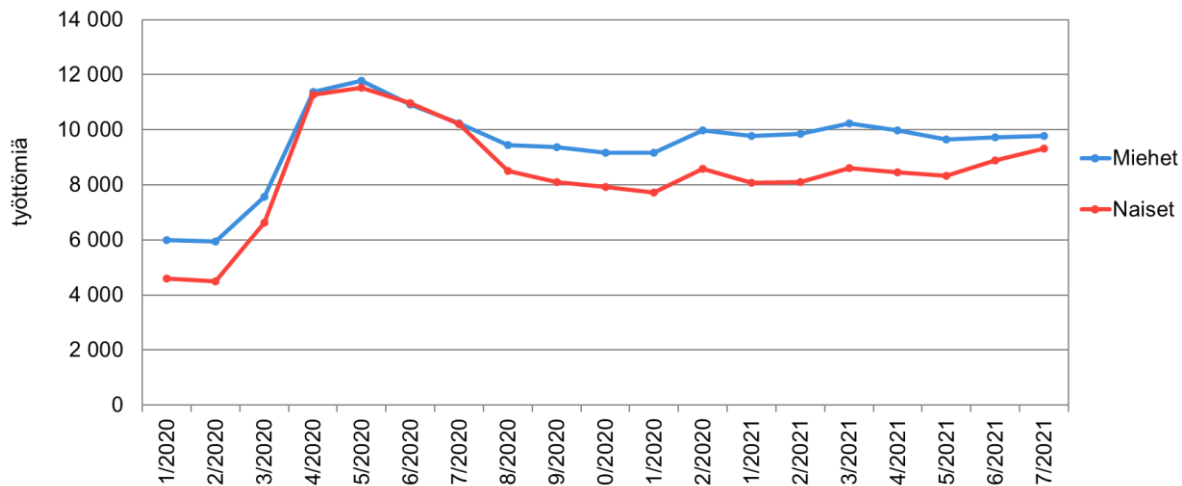
Kuvio 4: Nuorten ja pitkäaikaistyöttömien määrä Vantaalla vuodesta 2011 lähtien

Lähde: TEM, päivitetty 31.8.2021

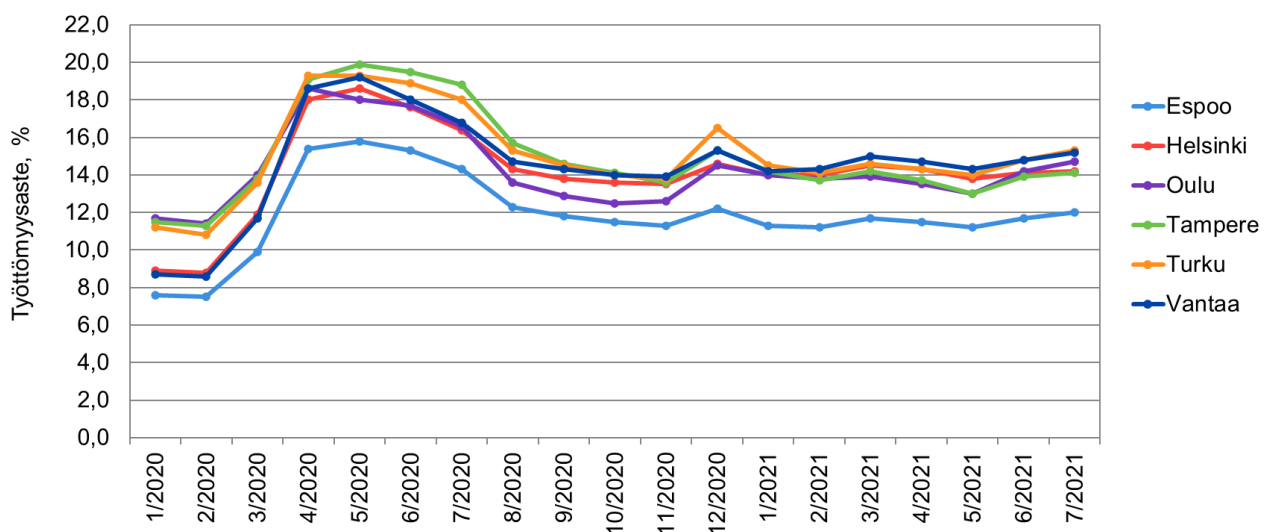
Vantaalla on enemmän työttömiä miehiä kuin työttömiä naisia. Työttömiä naisia oli vuoden 2021 heinäkuussa 9 311 ja miehiä 9 780. Työttömien naisten määrä kasvoi miehiä nopeammin koronakriisin alussa saavuttaen melkein miesten määrän. Tämä johtui ennen kaikkea siitä, että kriisin alussa suljettiin hyvin nopeasti ja laajasti Suomen palvelusektoria, joka on hyvin naisvaltaista. Tämä johti suuriin lomautuksiin. Talouden taas avautuessa työttömien naisten määrä laski nopeammin. Viime kuukausina työttömien naisten määrä on taas kasvanut miehiä nopeammin.

Kuvio 5: Työttömien miesten ja naisten määrät Vantaalla tammikuusta 2021 lähtien

Lähde: TEM, päivitetty 31.8.2021

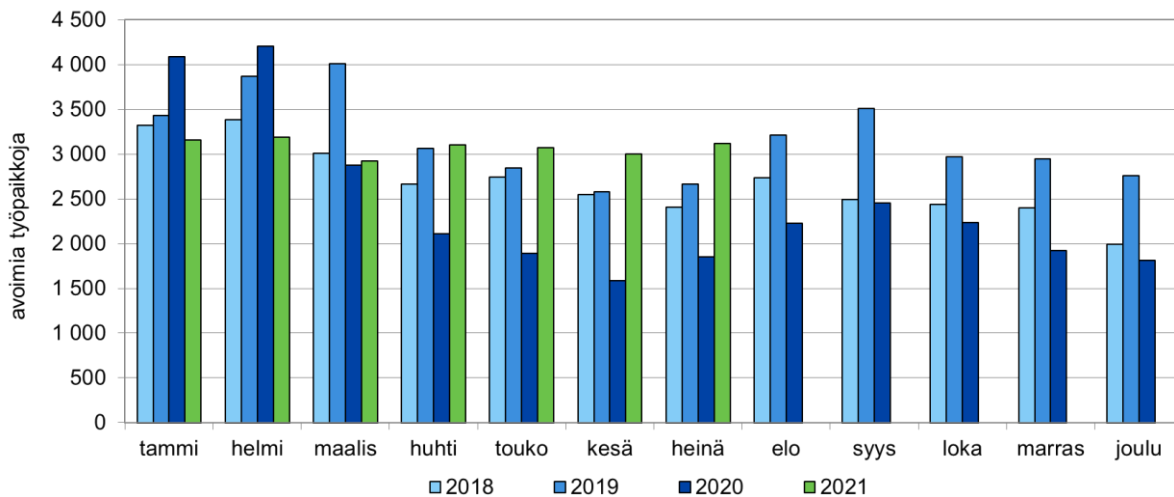
Kuvio 6: Työttömyysaste (%) Vantaalla ja muissa suurissa kaupungeissa vuoden 2020 tammikuusta lähtien

Vantaan heinäkuun työttömyysaste 15,2 prosenttia on korkeampi kuin useimpien verrokkikuntien. Helsingin työttömyysaste on 14,2 prosenttia ja Espoon 12 prosenttia. Suurista kaupungeista vain Turun työttömyys 15,3 prosenttia on korkeampi. Vantaan työttömyys on myös Helsingin seudun korkein. Helsingin seudun matalimmat työttömyysasteet on Mäntsälässä ja Pornaisissa 8,1 prosenttia. Koko maan työttömyysaste oli 12,3 prosenttia.

Helsingille, Espoolle ja Vantaalle on yhteistä se, että työttömyyden lasku edellisvuodesta johtuu ennen kaikkea lomautettujen määrän vähenemisestä. Helsingin 50 187 työttömästä lomautettuja oli 7 062 ja Espoon 17 933 työttömästä lomautettuja oli 2090. Vantaan tavoin Espoossa ja Helsingissä lomautettujen määrä on yli puolittunut vuoden takaisesta, muiden työttömien määrän pysyessä lähes samana tai jopa noustessa.

Kuvio 7: Avoimet työpaikat kuukauden lopussa vuosina 2018–2021

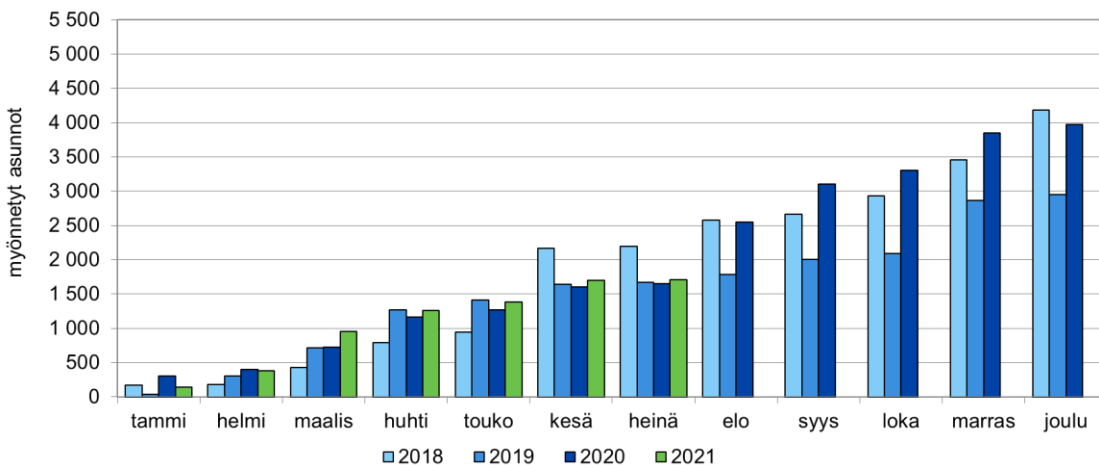
Lähde: TEM, päivitetty 31.8.2021

Avoimien työpaikkojen kehitys on Vantaalla ollut suotuisaa. Huhtikuusta lähtien Vantaalla on ollut enemmän avoimia työpaikkoja kuin koronaepidemiaa edeltävänä aikana. Tämä indikoi sitä, että työttömyyden lasku tulee jatkumaan.

Uusien rakennuslupien määrä jokseenkin edellisvuoden tasolla

Vantaan uusien rakennuslupien määrä on jokseenkin aikaisempien vuosien tasolla heinäkuussa. Heinäkuuhun mennessä Vantaalle oli myönnetty rakennuslupa 1 712 asunnolle. Edellisen vuoden vastaavana ajankohtana rakennuslupia oli myönnetty 1 651 asunnolle.

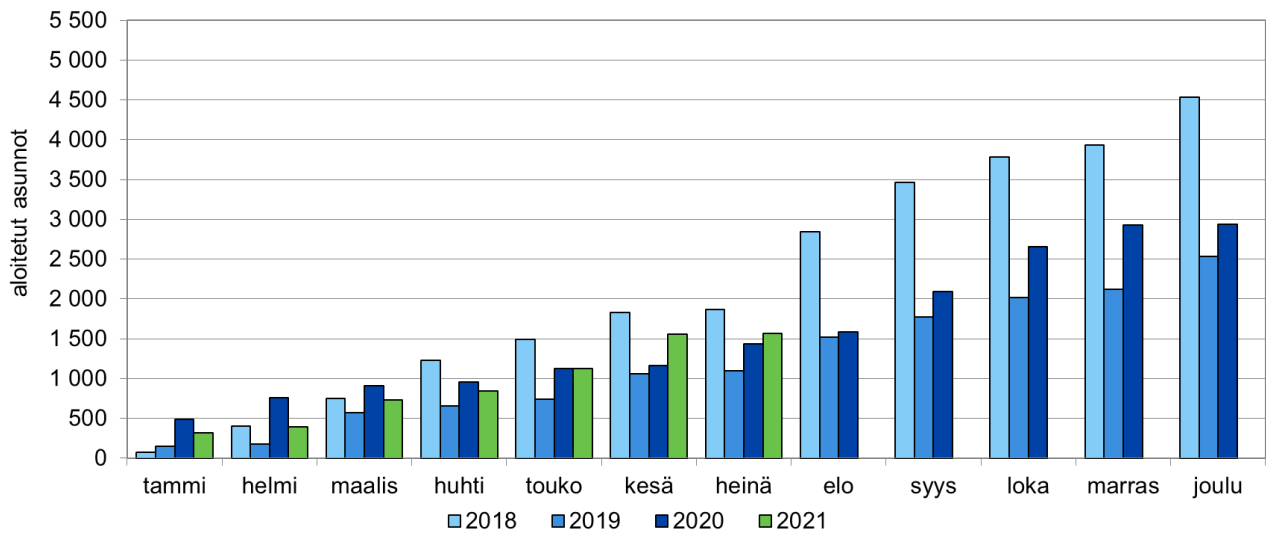
Kuvio 8: Asuntotuotanto, myönnettyjen rakennuslupien kuukausikertymät uusille asunnoille vuosina 2018–2021

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja MATTI-tietojärjestelmä, päivitetty 31.8.2021

Aloitettujen asuntojen määrä on kasvanut Vantaalla edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta. Vuoden 2021 heinäkuuhun mennessä Vantaalla oli aloitettu 1 570 asuntoa. Edellisenä vuonna vastaavana ajankohtana Vantaalla oli aloitettu 1 435 asuntoa. Vuosi 2021 oli kolmas vuosi peräkkäin, kun aloitettujen asuntojen määrä Vantaalla on kasvanut heinäkuun tilanteessa.

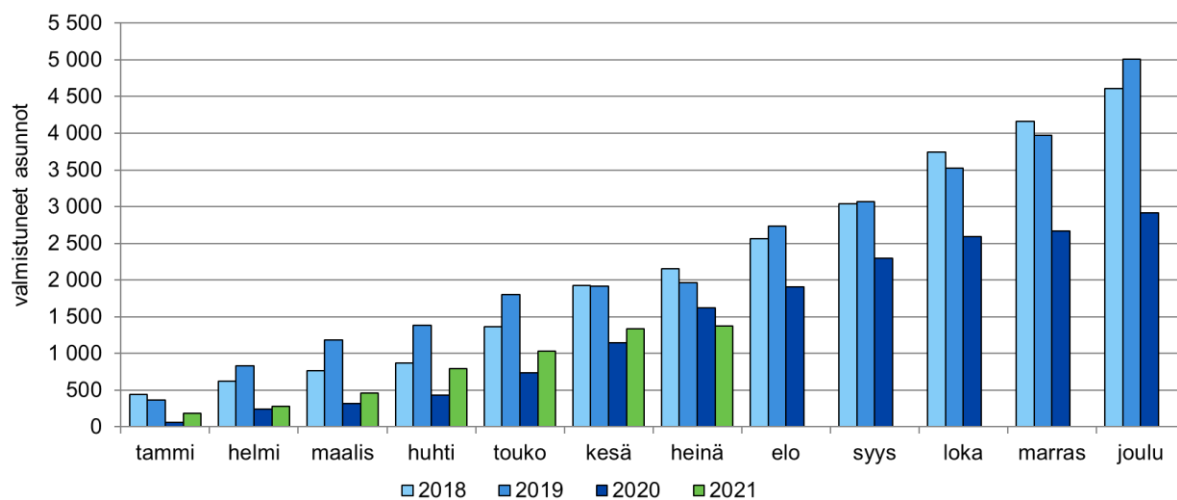
Kuvio 9: Asuntotuotanto, aloitettujen asuntojen kuukausikertymät Vantaalla vuosina 2018–2021

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja MATTI-tietojärjestelmä, päivitetty 31.8.2021

Heinäkuuhun 2021 mennessä Vantaalle oli valmistunut 1 371 asuntoa. Tämä on vähemmän kuin kolmena edellisenä vuotena. Vuoden 2020 vastaavana ajankohtana Vantaalla valmistui 1 623 asuntoa.

Kuvio 10: Asuntotuotanto, valmistuneiden asuntojen kuukausikertymät Vantaalla vuosina 2018–2021

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja MATTI-tietojärjestelmä, päivitetty 31.8.2021

TALouden KEHITYS

Yleinen talouskehitys

Yleisen talouskehityksen osalta vuotta 2021 kuvaa ennakoitua nopeampi elpyminen pandemian aiheuttamasta talouden taantumasta. Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan Suomen talous supistui vuonna 2020 2,9 prosenttia. Vuosikohtainen lasku oli huomattavasti matalampi kuin koronaepidemian alkaessa ennustettiin. Pandemia vaikutti talouteen monilla eri tavoilla. Yhteiskunnan sulkutoimet vaikuttivat suoraan palvelusektoriin. Sulkutoimien takia osa liiketoiminnasta oli kokonaan estynyt ja ihmisten varovaisuus heijastui niihinkin palvelualoihin, joihin sulkutoimet eivät suoraan koskeneet. Teollisuuteen taas vaikuttivat mm. toimitusketjujen häiriintyminen muiden maiden koronasulkujen vuoksi, investointiprojektien peruuntuminen yleisen epävarmuuden lisääntyessä sekä mm. siksi, ettei teollisuuden asiantuntija- ja myyntihenkilöt voineet matkustaa kohdealueille.

Vuotta 2021 kuvaa nopea elpyminen. Kesäkuussa 2021 työpäiväkorjattu kokonaistuotanto kasvoi 9,7 prosenttia edellisvuoden vastaavasta kuukaudesta. Edelliskuukaudesta vastaava kasvu oli 0,8 prosenttia. Kevään ja alkukesän kasvulukuja tarkastellessa on huomioitava, että vuoden 2020 koronasulkujen takia vertailukuukaudet ovat poikkeuksellisen huonoja, mikä saa kasvun näyttämään suhteellisesti erittäin nopealta.

Valtionvarainministeriön ennuste vuoden 2021 talouskasvulle on 3,3 prosenttia ja vuodelle 2022 2,9 prosenttia. Ennuste lähtee oletuksesta, että covid19-rokotekattavuuden parantumisen takia talouden ja yhteiskunnan avautuminen voi edetä. Eri pankit ja tutkimuslaitokset ennustavat nopeampaakin kasvua. Esimerkiksi Pellervon taloudellinen tutkimuslaitos ennustaa tälle vuodelle 3,7 prosentin kasvua ja ensi vuodelle 4,0 prosentin kasvua.

Talouden kasvu on ollut laaja-alaista vuoden 2021 aikana. Kaupan alan liikevaihto kasvoi 7,7 prosenttia, palveluiden liikevaihto 12 prosenttia ja teollisuuden liikevaihto 16,5 prosenttia. Kaupan ja palveluiden osalta kasvua oli kaikilla alatoimialoilla. Teollisuudessa sähkö- ja elektroniikkateollisuus supistui 8,6 prosenttia, mutta muilla teollisuuden alatoimialoilla oli kasvua.

Talouden nopeaan elpymiseen vaikuttaa rokotekattavuuden etenemisen lisäksi laaja elvytys niin Euroopassa kuin USA:ssa. Kansainvälisten markkinoinnin elpymisen imussa myös Suomen vienti on kasvussa. Heinäkuussa vienti kasvoi 26 prosenttia nousten 5,7 miljardiin euroon. Vastaavasti tuonti kasvoi 18 prosenttia 5,5 miljardiin euroon. Suomen vaihtotase on ylijäämäinen. Teollisuuden tilausten arvo on kasvanut 46,8 prosenttia vuoden takaisesta. Kasvu on kohdistunut etenkin metallisteollisuuteen, jossa tilaukset ovat kasvaneet 61,5 prosenttia. Tilausten kasvua on kuitenkin kaikilla teollisuuden sektoreilla.

Kokonaisuudessaan talouden elpyminen on nopeaa niin Suomessa kuin maailmassa. IMF ennakoi talouden kasvavan kaikkialla maailmassa vuosina 2021 ja 2022. Tämä ei tarkoita suoraan kaikkia maailman valtiota vaan talousalueita. Kasvun ennakoidaan olevan useissa kehittyneissä maissa nopeampaa kuin Suomessa. USA:n kasvuksi ennakoidaan 7 prosenttia, Euroalueen 4,6 prosenttia ja Kiinan 8,1 prosenttia.

Nopeiden kasvulukujen taustalla on luonnollisesti edellisvuoden alhaiset vertailuluvut. Samoin muun maailman Suomea nopeammat kasvuluvut selittyvät osittain sillä, että Suomi selviytyi covid19-epidemiasta muuta maailmaa pienemmin taloudellisin vaurioin. Tämä johtui osittain siitä, ettei talouden sulkua ollut Suomessa yhtä laaja kuin monessa muussa maassa ja että tartuntaluvut saatiin pidettyä kohtuullisella tasolla. Vastaavasti taloudelliset tukitoimet aloitettiin nopeasti.

Talouden kokonaistilanteen ollessa vahvasti positiivinen on syytä huomioida kuitenkin myös taloudelliset riskit. Talouden kasvu näyttää tarttuneen lopulta myös pitkään hyvin matalana pysytelleeseen inflaatioon. Elokuussa inflaatio nousi Suomessa 2,2 prosenttiin ja Euroalueella 3 prosenttiin. Yhdysvalloissa inflaatio on noussut 5,4 prosenttia. Huomattavaa on, että sekä Euroalueen että USA:n inflaatio ylittää alueiden keskuspankkien asettaman tavoiteinflaation, joka on 2 prosenttia.

Tämä saattaa indikoida tulevia kiristyksiä rahapolitikkaan, mikä on kuitenkin hankalaa tilanteessa, jossa valtiot ovat velkaantuneet. Merkittävää on kuitenkin se, että inflaatiota ajaa ylöspäin etenkin energia ja öljynhinta. Öljyn maailmanmarkkinahinta romahti vuonna 2020 covid19-kriisin takia. Näin ollen öljyn hinnan suhteellista nousua selittää poikkeuksellinen vertailuajankohta. Oletuksena onkin, että inflaatio saattaa tasaantua lähitulevaisuudessa.

Julkisen talouden tilaan on kiinnitettävä huomioita. Suomessa julkisyhteisöjen alijäämä on 5,4 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen ja velkaa on 69,2 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Suomen julkisyhteisöt ovat olleet alijäämäisiä finanssikriisistä 2009 lähtien. Alijäämään suuruutta on hyvä arvioida tilanteessa, jossa väestön ikääntyminen toisaalta kasvattaa menopaineita ja toisaalta leikkaa veropohjaa.

Kuntatalouden tilanne oli vuonna 2020 poikkeuksellisen vahva erityisesti tulo- ja rahoituksen näkökulmasta. Tilanteen selvä vahvistuminen johtui pitkälti koronaepidemiasta seuranneesta poikkeustilanteesta. Valtio kohdisti kuntasektorille taloudellisesti huomattavan, kokonaisuudessaan noin 3 mrd. euron tukipaketin ja heikosta suhdannekehityksestä huolimatta kuntien verotulojen kasvu oli lopulta ennakoitua parempaa. Vaikka koronaepidemiasta aiheutui lisäkustannuksia, jäi toimintamenojen kasvu kokonaisuudessaan varsin maltilliseksi, kun esimerkiksi terveydenhuollon elektiivistä hoitoa jouduttiin lykkäämään ja siirtämään myöhempään ajankohtaan. Ottaen huomioon koronaepidemian kokonaisvaikutukset kuntasektorin kustannuksiin ja tuloihin voidaan arvioida, että valtion tukipaketti ylitti selvästi koronaepidemiasta aiheutuneet taloudelliset kustannukset ja menetykset vuonna 2020.

Vuonna 2021 kuntatalouden rahoitusasema heikkenee noin miljardi euroa alijäämäiseksi talouden elpymisestä ja valtion tukitoimista huolimatta. Tähän vaikuttaa kulutusmenojen kasvun kiihtyminen, mikä aiheutuu mm. suojaruokavarojen ja covid-19-viruksen testaukseen käytettävien menojen kasvusta, hallitusohjelman tehtävämuutoksista ja kunta-alan palkankorotuksista. Lisäksi viime ja kuluvuodelta on kertynyt mm. palvelu- ja hoitovelkaa, joiden purkaminen aiheuttaa ylimääräisiä menopaineita. Syntyneen hoito- ja palveluvelan suuruutta ei pystytä vielä täysin arvioimaan. Kehitysarvioon on sisällytetty EU:n elpymis- ja palautumisvälineestä kohdennettu rahoitus hoito-, kuntoutus- ja palveluvelan purkamiseksi sekä vastaavansuuruiset kustannukset. Hallitus on sitoutunut rahoittamaan kuntien uudet ja laajenevat tehtävät täysimääräisesti sekä kompensoimaan koronavirukseen välittömästi liittyvät kustannukset kunnille. Kuntatalouden kannalta on erittäin tärkeää, että kompensointi tehdään täysimääräisesti ja se kohdentuu kirjanpidossa vuoteen 2021.

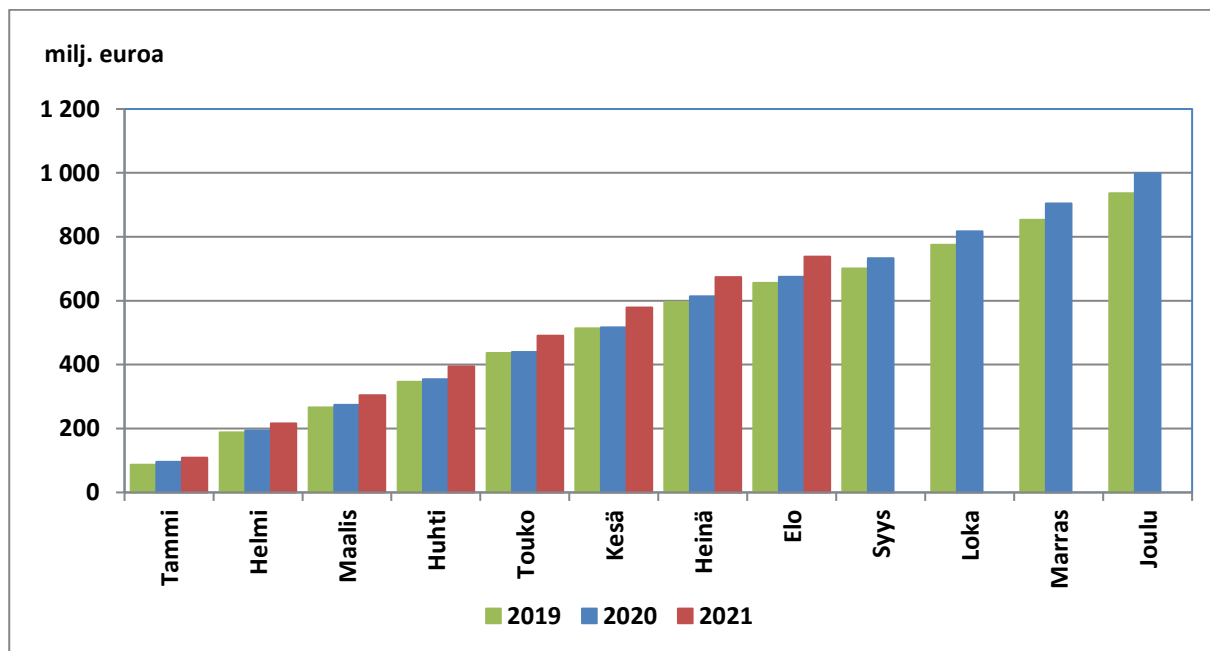
Vaikka kuntatalouden menojen kasvu hidastuu vuonna 2022 covid-19-kriisin helpottaessa, heikkenee paikallishallinnon rahoitusasema voimakkaasti, kun määräaikaisten tukitoimien vaikutus pienee tai päättyy. Kertaluonteiset covid-19-kriisistä johtuvat tuet eivät ratkaise kuntatalouden rakenteellista tulojen ja menojen epätasapainoa, joka on seurausta väestön ikääntymisen aiheuttamasta sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kasvupaineesta ja työikäisten määrän vähenemisestä. Kulutusmenojen kasvua ylläpitävät myös hallituksen päättämät tehtävien laajennukset, hoito- ja palveluvelan purku sekä hintojen nousu.

Kaupungin verorahoitus

Kaupunki on saanut tammi-elokuussa 2021 verotilityksiä yhteensä 778,4 milj. euroa (2020: 709,2 milj. euroa), josta kunnallisveroja 650,8 milj. euroa (2020: 612,9 milj. euroa), yhteisöveroja 87,3 milj. euroa (2020: 62,4 milj. euroa) ja kiinteistöveroja 40,4 milj. euroa (2020: 33,8 milj. euroa).

Koko maassa kunnallisveroja on tilitetty kunnille tammi-elokuussa 5,7 prosenttia edellisvuotta enemmän, Vantaalla kasvua oli 6,2 prosenttia. Verovuoden 2021 kunnallisveron ennakointia kaupunki on saanut tammi-elokuussa yhteensä 556,7 milj. euroa, 6,2 prosentin kasvu edellisvuoteen verrattuna.

Kuvio 11: Kunnallis- ja yhteisöveron kumulatiiviset kuukausittaiset tilitykset 2019–2021

Kuntaryhmän ja Vantaan jako-osuudet tuloveroista vuosille 2019–2021

Verovuosi	Kuntaryhmä	Jako-osuus
Verovuosi 2021	0,6181	0,04482342
Verovuosi 2020	0,6227	0,04550623
Verovuosi 2019	0,6138	0,04494540

Kuntaliitto on päivittänyt kuntakohtaisen verokehikkonsa elokuussa vuoden 2019 valmistuneen verotuksen, vuoden 2020 ennakonpidätyksen alaisten tulojen tulokehitystilaston (ennakkotieto), valtiovarainministeriön uusimpien verotuloennusteiden sekä arvioidun väkiluvun kehityksen perusteella. Kunnallisveroja ennustetaan kehikon mukaan kertyvän Vantaalla noin 1 milj. euroa vähemmän kuin talousarviossa on oletettu. Edelliseen vuoteen nähden ennustetaan laskua kertyvän 1,0 prosenttia edellisestä vuotsta suurempien veronpalautusten ja kuntaryhmän negatiivisen jako-osuuden oikaisun vuoksi. Vuoden 2020 kunnallisverojen vertailuluku sisälsi myös kertaluonteisia verotusjärjestelmäuudistukseen liittyviä eriä, joita ei kerry enää vuonna 2021. Vuoden 2020 verotus valmistuu lokamarraskuussa, mahdollinen jako-osuuden tarkistus ja sen vaikutus marraskuun tilityksen suuruuteen varmistuvat lopullisen verotuksen valmistuttua. Joulukuussa tarkastettaneen myös vuoden 2021 ennakoiden kuntaryhmän ja kunnittaiset osuudet.

Kaupunki on saanut yhteisöverotilityksiä yhteensä 87,3 milj. euroa tammi-elokuussa, nousua 39,8 prosenttia edellisvuoteen nähden. Koko maassa kuntien vastaava yhteisöverojen muutos edellisvuoteen oli 36,0 prosenttia. Kasvua selittävät mm. yhteisöveron kuntien jako-osuuden 10 prosenttiyksikön korotuksen määräaikainen jatkuminen, varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutoksen kompensointi yhteisöverojen kautta sekä vuoden 2020 ennakontäydennysmaksujen ja vuoden 2021 ennakkomaksujen hyvä kehitys. Vantaan yhteisöverotulojen ennustetaan kuntaliiton verokehikon mukaan ylittävän talousarvion noin 32 milj. eurolla.

Kuntaliiton kehikon mukaan kiinteistöverotilityksiä kertyisi Vantaalle 102,8 milj. euroa vuonna 2021, joka ylittää talousarviossa oletetun noin 2,5 milj. eurolla.

Kokonaisuutena verotulojen arvioidaan ylittävän talousarvion noin 33 milj. eurolla, mikäli valmistuva verotus vastaa elokuussa 2021 annettua ennakkotietoa.

Kaupunki saa peruspalvelujen valtionosuutta Kuntaliiton valtionosuuslaskelman mukaan 151,4 milj. euroa, veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvausta 80,2 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoitusta opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen mukaan 23,4 milj. euroa vuonna 2021. Opetus- ja kulttuuriministeriön lopullinen päätös tulee vuoden lopussa. Yhteensä valtionosuuksia kertyisi ennusteen pohjalta 255,0 milj. euroa, 5,6 milj. euroa yli talousarvion.

Käyttötalous

Tammi-elokuussa kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen toimintatuottoja (ilman HSY) on kertynyt 303,2 milj. euroa, toimintakuluja (ilman HSY) -1 149,7 milj. euroa ja toimintakatteeksi on muodostunut -846,5 milj. euroa. Tammi-elokuussa toimintatuotot ovat toteutuneet 66-prosenttisesti, toimintakulut 65-prosenttisesti ja toimintakate 65-prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden.

Ennusteen mukaan toimintatuotot kasvavat 516,6 milj. euroon ja toimintakulut -1 819,3 milj. euroon (ilman HSY). Toimintatuotot tulevat ennusteen mukaan ylittämään muutetun talousarvion noin 54,7 milj. eurolla, sillä valtio kompensoi kunnille koronaepidemian aiheuttamia kustannuksia valtionavuuina. Koronaepidemian korvauksiin myönnettävien valtionapujen tasoon ja ajoitukseen liittyy tässä vaiheessa vuotta suurta epävarmuutta. Toimintakulut (ilman HSY) ylittävät muutetun talousarvion ennusteen mukaan noin 63,5 milj. eurolla. Koronaepidemia on aiheuttanut noin 50,7 milj. menot sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksiin ja näihin odotetaan saatavan täysimääräinen korvaus valtiolta. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon omien menojen arvioidaan ylittävän vajaalla 16 milj. eurolla. Työmarkkinatuen kuntaosuuden arvioidaan ylittävän talousarvion 7,3 milj. eurolla pitkäaikaistyöttömyyden voimakkaan kasvun seurauksena. HSL:n kuntaosuuden ennakoidaan ylittävän talousarvion noin 4,2 milj. eurolla koronaepidemian aiheuttamien pienentyneiden lipputulojen vuoksi. Vuoden 2021 alusta voimaan astunut oppivelvollisuuslaki pidentää oppivelvollisuusaikaa ja aiheuttaa lisäkustannuksia sekä kasvatuksen ja oppimisen toimialalle että tietohallintoon it-laitehankintoihin. Valtio kompensoi lakimuutoksen aiheuttamia kustannuksia. Oppivelvollisuuslain aiheuttamat muutokset on huomioitu kesäkuussa hyväksytyssä määrärahamuutospäätöksessä. Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan noin 8,8 milj. euroa negatiivisena talousarvioon nähden.

Verotulojen ennustetaan ylittävän talousarvion 32,9 milj. eurolla erityisesti yhteisöveroennusteen positiivisen kehityksen seurauksena. Yhteisövero tilityksiä on kertynyt hyvin alkuvuodesta 2021 ja lisäksi valtio on kasvattanut kuntien jako-osuutta yhteisöverotilityksistä määräaikaaisesti vielä vuoden 2021 ajan. Valtionosuustuottojen arvioidaan ylittävän talousarvion noin 5,6 milj. euroa valtion lupamien koronakompensaatioiden vuoksi.

Korkokulujen ennakoidaan alittavan talousarvion noin 0,9 milj. eurolla korkotason pysytellessä edelleen matalana.

Poistoja ja arvonalentumisia on tammi-elokuussa toteutunut 69,0 milj. euroa ja koko vuonna niitä ennustetaan kertyvän yhteensä noin 109,1 milj. euroa. Satunnaisiin eriin budjetoitu 10 milj. euroa on siirretty ennusteessa oikeaan paikkaan eli myyntivoittoihin.

Vuoden 2021 toisessa osavuositarkastuksessa vuosikatteen ennustetaan 98,5 milj. euroa, joka ylittää talousarviossa oletetun noin 30,5 milj. eurolla. Tulosennuste päättyy elokuun lopussa tehdyn ennusteen perusteella noin -10,6 milj. euron alijäämään (talousarvio -31,5 milj. euroa). Talousarviota parempi tulosennuste johtuu positiivisista verotuloennusteista. Tulosennusteeseen ei päästä ilman valtion täysimääräistä koronakompensaatioita ja sen tilittämistä niin, että se voidaan kirjata kokonaan vuoden 2021 kirjanpitoon.

Investoinnit

Tammi-elokuussa kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen investointiosan tuloja on toteutunut 18,2 milj. euroa, investointiosan menoja -58,8 milj. euroa ja investointiosan netto on -40,7 milj. euroa.

Rakentamisen investointimäärärahojen arvioidaan alittavan talousarvion noin 12,4 milj. eurolla. Alitus johtuu useiden hankealoitusten lykkääntymisestä sekä tavoitebudjettien alituksista osassa hankkeista. Julkisen käyttöomaisuuden arvioidaan ylittävän talousarvion noin 4 milj. eurolla. Ylitys johtuu Kehä III perusparantamisen aikataulun kiristämisestä.

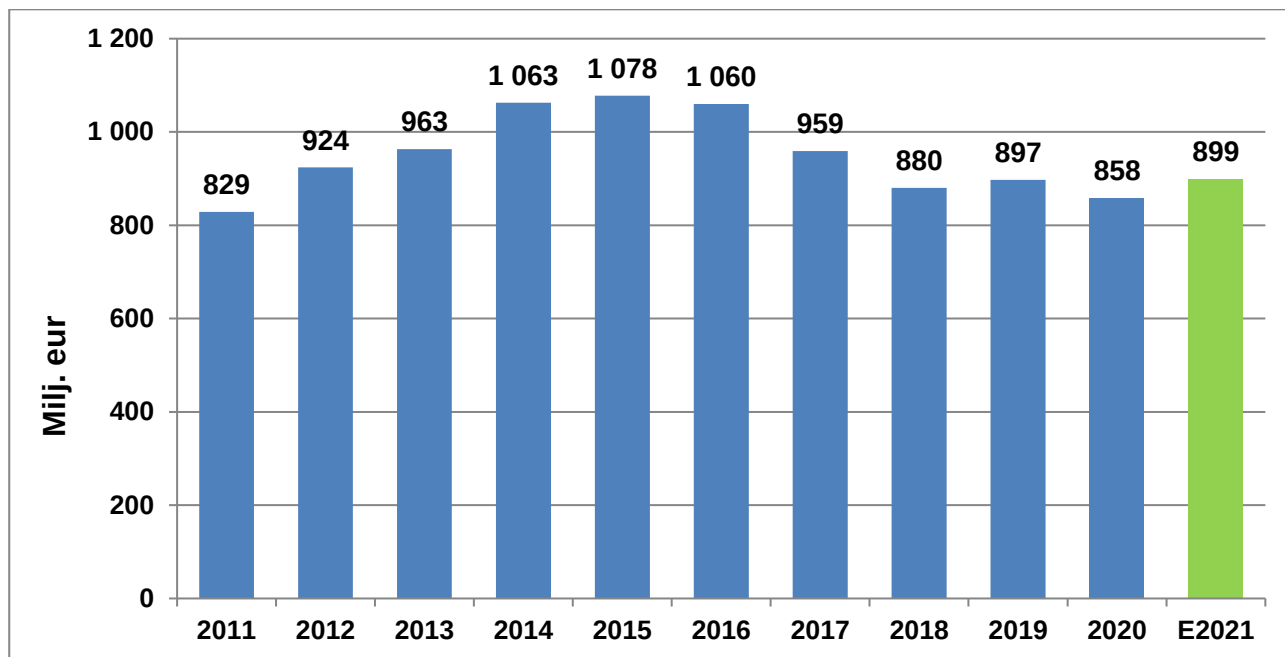
Kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen kokonaisinvestointimenojen ennustetaan vuonna 2021 toteutuvan 137,2 milj. euron tasolla ja alittavan talousarvion investointimäärärahat noin 9,4 milj. eurolla. Investointituloja ennustetaan kertyvän 18 milj. euroa ja investointiosan netoksi ennustetaan -119,2 milj. euroa.

Rahoitus

Vuoden 2021 nettolainanotoksi arvioidaan edelleen olevan enintään 40,5 milj. euroa, mikä on n. 27 milj. euroa vähemmän kuin kuluvan vuoden talousarviossa (67,6 milj. euroa). Kaupunki lyhentää pitkäaikaisia lainoja niiden lyhennysohjelmien mukaisesti n. 79,4 milj. euroa. Uuden lainanoton loppullinen määrä tarkentuu loppusyksystä, kun rahoitukselle on muodostunut tarkempi kuva kuluvan vuoden talousarvion toteumasta ja kassatilanteesta. Toistaiseksi kaupunki on nostanut ainoastaan yhden pitkäaikaisen 20 milj. euron suuruisen kiinteäkorkoisen lainan aiemmin neuvotellusta rahoituslimiitistä.

Kaupungin likviditeettipuskuri on säilynyt koko alkuvuoden kohtuullisella tasolla. Vuoden 2020 koronakompensaatio näkyi vuodenvaihteen ennustettua parempana kassatilanteena. Myös alkuvuoden likviditeettitilanne on ollut toistaiseksi ennustettua parempi johtuen mm. hyvästä verotulokehityksestä. Koska negatiivinen korkoympäristö on johtanut talletuksista perittävään maksuun, kaupunkikonsernin kassan koko on tietoisesti pidetty aiempia vuosia alhaisemmalla tasolla. Kassanhallinnan strateginen tavoite on edelleen riittävän likviditeetin turvaaminen konsernitasolla niin, että talletusmaksua maksetaan mahdollisimman vähän. Tässä tavoitteessa on onnistuttu, vaikka koronaviruksen ja EKP:n strategia ovat painaneet lyhyet euribor-korot ennätyskellisen matalalle tasolle, mikä heijastuu suoraan talletusmaksun tasoon.

Kuvio 12: Lainakanta

Rahoitusmarkkinat

Keskuspankkien markkinoille pumppeama likviditeetti sekä muut aggressiiviset toimet ovat pitäneet rahoitusmarkkinat rauhallisina, eikä kaupungilla ja sen tytäryhteisöillä tule olemaan ongelmia toteuttaa kuluvan vuoden pitkäaikainen varainhankinta erittäin kohtuulliseen hintaan. Lyhyet markkinakorot ovat pysytelleet edelleen vahvasti negatiivisina, mikä näkyy suoraan likviditeetistä maksettavan talletusmaksun tasossa. Korkeat inflaatioluvut ovat sen sijaan nostaneet pitkiä markkinakorkoja ja korkokäyrä on jyrkentynyt, mikä on tyypillistä talouden noususuhdanteessa. Korkeammat pitkät korot näkyvät suoraan korkosuojausten ja kiinteäkorkoisten lainojen hinnoittelussa tehden korkosuojauksen kalliimmaksi.

Maailmantalouden kasvu on edelleen vahvaa, ja myös toteutunut inflaatio on ollut vahvassa nousussa. Nähtäväksi jää, onko kyseessä ohimenevä ilmiö, niin kuin markkinat vielä tällä hetkellä ennustavat vai onko muutos pysyvämpää, jolloin korkotaso nousee ennustettua voimakkaammin, mikä vaikuttaa sekä kaupungin että konserniyhteisöjen pitkäaikaisen varainhankinnan kustannukseen. Toisaalta vahva kansainvälinen kasvu vetää myös Suomen talouden kasvuun, mikä osaltaan ylläpitää hyvää verotulojen kehitystä myös Vantaalla.

SITOVAT TAVOITTEET

Vantaan kaupungin sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet ovat kuntalain 110 §:n tarkoittamia valtuuston asettamia toiminnallisia tavoitteita. Vuonna 2021 niitä on 39 kappaletta.

Sitovista tavoitteista raportoidaan 31.8.2021 tilanteen mukaisesti. Tavoitteista 14 toteutunee täysin, 15 osittain ja 8 ei lainkaan. Kahden tavoitteen osalta arviointia ei voitu vielä tehdä. Raportointi sisältää tiiviin sanallisen selostuksen sitovan tavoitteen toteutumisesta tehdyistä toimenpiteistä ja tilan-
nearvion tavoitteiden toteutumisesta. Sitovien tavoitteiden raportointi on liitteenä.

Vantaan kaupungin suurimpien tytäryhtiöiden tavoitteet

Valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Valtuusto voi ohjata asettamallaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Valtuuston tavoiteasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta, toimintaedellytyksiä (mm. investoinnit), palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita tai pääoman tuottovaatimuksia. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.

Kaupunginvaltuusto on asettanut tytäryhtiöille toimintaan ja talouteen liittyviä tavoitteita, joiden toteutumisesta raportoidaan konsernijaostolle tilanteesta 30.4, 31.8. ja 31.12.2021. Lisäksi suurimpien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan kaupungin osavuositarkastuksen yhteydessä.

KESKEISET TUNNUSLUVUT

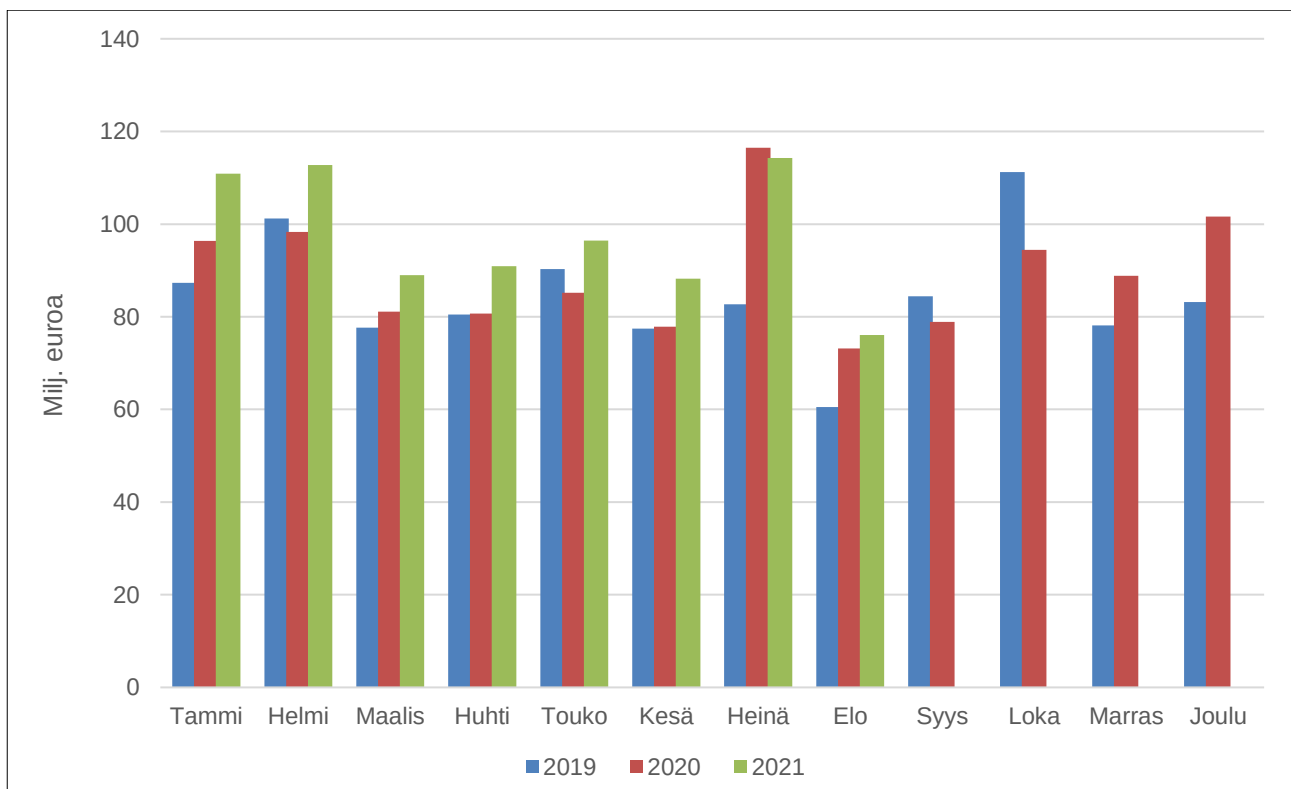
Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset

	TP 2019	TP 2020	KS 2021	TOT 1-8 2021	Ennuste 2021	Ero TA/ ennuste
Toimintakate (milj. eur)	-1 177	-1 226	-1 294	-846	-1 303	-8,8
Toimintakateen kasvu %	9,7 %	4,2 %	5,5 %		6,2 %	0,7 %
Vuosikate (milj. eur)	49,1	166,8	68,0	118,1	98,5	30,5
Vuosikateen muutos % edelliseen vuoteen	-56,4 %	239,3 %	-59,2 %		-40,9 %	18 %
Vuosikate/poistot, %	43 %	149 %	62 %		90 %	28 %
Poistot ja arvonalentumiset	-115,2	-111,8	-109,5	-69,0	-109,1	0,4
Tilikauden tulos (milj. eur)	-62,7	55,1	-31,5	49,2	-10,6	20,9
Investointiosa netto (milj. eur)	-146,6	-134,0	-139,9	-40,7	-125,8	14,1
Investointiosa netto tulorahoitus %	34 %	124 %	49 %		78 %	
Pitkäaikainen lainakanta (milj. eur)	898	859	926	848	899	-27

VEROTULOT

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TOT 31.8.	TOT -%
Verotulot yhteensä	1 014 612 113	1 072 963 041	1 089 300 000	778 434 367	71,5 %
Kunnallisvero	861 499 595	914 969 613	907 000 000	650 795 480	71,8 %
Kiinteistövero	78 502 989	74 525 307	100 300 000	40 356 598	40,2 %
Yhteisövero	74 609 529	83 468 121	82 000 000	87 282 290	106,4 %

Kuvio 13: Kuukausittaiset verotilitykset yhteensä 2019–2021

TULOSLASKELMA

(Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset) taulukko ei sisällä Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) lukuja.

1 000 €	TA 2021	TOT 31.8.	ENNUSTE	
Toimintatulot	461 895	303 198	516 601	●
Toimintamenot	-1 755 817	-1 149 667	-1 819 311	●
Toimintakate	-1 293 921	-846 469	-1 302 710	●
Verotulot	1 089 300	778 434	1 122 171	
Valtionosuudet	249 400	166 991	254 950	
Korkotulot	12 740	6 764	12 740	
Muut rahoitustulot	13 420	13 294	13 420	
Korkomenot	-2 709	-811	-1 800	
Muut rahoitusmenot	-262	-75	-262	
Vuosikate	67 968	118 129	98 509	●
Poistot	-109 456	-68 967	-109 076	●
Satunnaiset tuotot ja kulut	10 000	0	0	
Tilikauden tulos	-31 488	49 161	-10 567	●

RAHOITUSLASKELMA

(Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset) taulukko ei sisällä Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) lukuja.

1 000 €	TA 2021	TOT 31.8.	ENNUSTE
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	67 968	118 129	98 509
Satunnaiset erät	10 000	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-35 080	-35 653	-39 054
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-146 666	-58 824	-137 222
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3 250	0	3 250
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	38 580	53 827	53 827
Toiminnan ja investointien rahavirta	-61 948	77 478	-20 690
Antolainauksen muutokset	-2 500	-31 425	-35 040
Antolainasaamisten lisäykset	-8 000	-33 574	-37 500
Antolainasaamisten vähennykset	5 500	2 149	2 460
Lainakannan muutokset	67 640	-48 983	40 530
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	150 000	20 000	120 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-82 360	-20 975	-79 470
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-48 008	0
Oman pääoman muutokset	0	139	139
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	-27 191	0
Rahoituksen rahavirta	65 140	-107 460	5 629
Vaikutus maksuvalmiuteen	3 192	-29 982	-15 060
Nettolainanotto	67 640	-48 983	40 530

TULOSLASKELMAERITTELY

(Kaupunki, rahastot ja liikelaitokset)

1 000 €	TA yhteensä 2021	Kum. tot. 1-08 2019	Kum. tot. 1-08 2020	Kum. tot. 1-08 2021	2021 Kum. tot. %	Kasvu % -1 v.	Kasvu % -2 v.
Myyntituotot, ulkoiset	67 422	42 072	38 541	38 548	57	0	-8
Maksutuotot, ulkoiset	76 957	47 936	44 375	46 396	60	5	-3
Tuet ja avustukset, ulkoiset	29 314	13 839	16 538	20 203	69	22	46
Vuokratuotot, ulkoiset	24 598	12 949	13 630	13 904	57	2	7
Muut toimintatuotot, ulkoiset	40 292	9 525	18 877	38 261	95	103	302
TOIMINTATUOTOT, ULKOISET	238 584	126 322	131 961	157 311	66	19	25
Henkilöstökulut	-579 106	-335 168	-348 449	-372 331	64	7	11
Palvelujen ostot, ulkoiset	-730 505	-429 723	-441 929	-492 644	67	11	15
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulkoiset	-59 805	-32 698	-31 058	-34 830	58	12	7
Avustukset, ulkoiset	-83 647	-50 063	-53 947	-56 541	68	5	13
Vuokrat, ulkoiset	-70 877	-42 223	-42 116	-45 767	65	9	8
Muut toimintakulut, ulkoiset	-7 555	-2 971	-2 240	-1 707	23	-24	-43
TOIMINTAKULUT, ULKOISET	-1 531 496	-892 846	-919 740	-1 003 820	66	9	12
TOIMINTATUOTOT, SISÄISET	223 312	135 490	137 953	145 887	65	6	8
TOIMINTAKULUT, SISÄISET	-224 321	-133 991	-136 701	-145 847	65	7	9
TULOT YHTEENSÄ	461 895	261 811	269 914	303 198	66	12	16
MENOT YHTEENSÄ	-1 755 817	-1 026 837	-1 056 442	-1 149 667	65	9	12
TOIMINTAKATE	-1 293 921	-765 026	-786 527	-846 469	65	8	11
Verotulot	1 089 300	657 665	709 160	778 434	71	10	18
Valtionosuudet	249 400	115 106	162 890	166 991	67	3	45
Korkotuotot	12 740	6 978	6 997	6 764	53	-3	-3
Muut rahoitustuotot	13 420	14 909	14 915	13 294	99	-11	-11
Korkokulut	-2 709	-980	-906	-811	30	-11	-17
Muut rahoituskulut	-262	-434	-115	-75	29	-34	-83
VUOSIKATE	67 968	28 218	106 414	118 129	174	11	319
Poistot ja arvonalentumiset	-109 456	-73 547	-71 807	-68 967	63	-4	-6
Satunnaiset tuotot ja kulut	10 000	0	125	0		-100	
TILIKAUDEN TULOS	-31 488	-45 329	34 731	49 161	-156	42	-208

Taulukko ei sisällä Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) lukuja.

10 YLEISHALLINTO

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2020	TA 2021	TOT 1-8 2021	TOT-% 2021	ENNUSTE 2021	
TOIMINTATULOT	2 082	1 815	3 091	170	3 901	●
TOIMINTAMENOT	-29 172	-33 181	-18 153	55	-33 650	●
TOIMINTAKATE	-27 090	-31 367	-15 062	48	-29 749	

Palvelualueittain toteuma

1 000 €							
Palvelualue	TA-menot	TOT 1-8	%	TA-tulot	TOT 1-8	%	TA-toimintakate
10 Keskusvaalilautakunta	-549	-686	125	0	0		-549
20 Kaupunginvaltuusto	-1 461	-584	40	0	0		-1 461
30 Tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus	-640	-438	68	0	0		-640
40 Kaupunginhallitus	-14 763	-5 597	38	1 757	3 062	174	-13 005
50 Yhteistoimintaosuudet ja -avustukset	-15 768	-10 848	69	57	29	50	-15 711
Toimiala yhteensä	-33 181	-18 153	55	1 815	3 091	170	-31 367

Sitovat määrärahat

Yleishallinnon tuottojen toteuma oli 170 prosenttia. Menojen toteuma oli 55 prosenttia.

Kuntavaalit järjestettiin kesäkuussa. Kuntavaalien toimintamenot ylittivät talousarvion johtuen koronapandemian erityisjärjestelyistä.

Uuden valtuustokauden ensimmäinen kokous järjestettiin Teams-järjestelmän kautta. Uusi tarkastuslautakunta kokoontuu ainakin aluksi hybridikokouksiin. Edellisellä valtuustokaudella valittu kaupunginhallitus kokoontui vielä kahdesti elokuussa ja piti yhden iltakoulun hybriditilaisuuksina.

Talousarvion toteutuminen 2021

Yleishallinnon tuottojen toteumaprosentti tammikuu-elokuu oli 170. Tuloihin on kirjattu A-tulkkaus Oy:n myynnistä syntynyt myyntivoitto.

Menojen toteumaprosentti tammikuu-elokuu oli 55. (Keskusvaalilautakunta 125 %, Kaupunginvaltuusto 40 %, Tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus 68 %, Kaupunginhallitus 38 % sekä yhteistoimintaosuudet ja -avustukset 69 %).

Tarkastuslautakunnan ja ulkoisen tarkastuksen palveluyksikön talousarvio ylittynyt noin 40 000 euroa ennakoimattomien kertaluontoisten kulujen vuoksi. Kuntavaalien toimintamenot tulevat ylittämään talousarvion johtuen koronapandemian aiheuttamista erityisjärjestelyistä.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Keskusvaalilautakunta. Vuonna 2021 järjestettiin kuntavaalit. Talousarviossa vaalien toimittamiseen oli varattu 549 000 euroa. Vaalien tähänastinen menototeuma on 690 000 euroa ja odotettavissa on myös muita menoeria 60 000 euroa. Talousarvion ylitys johtuu koronaan liittyvistä toimenpiteistä, kuten kaksiviikkoisesta ennakkoäänestyksestä. Valtio korvaa kuntavaaleista aiheutuvia kuluja 1,4 euroa äänioikeutettua kohden.

Hyvinvointialuelainsäädännön hyväksymisen vuoksi tammikuussa 2022 järjestetään aluevaalit. Näiden aluevaalien kuluja syntyy vuoden 2021 puolella arviolta 50 000 euroa. Talousarviossa tähän ei ole voitu varautua. Aluevaalien järjestelyt on aloitettu heti, kun hyvinvointialueista päätettiin kesäkuussa 2021.

Kaupunginvaltuuston koulutusseminaari sekä talous- ja strategiaseminaari järjestettiin elokuussa etäyhteyksien välityksellä pandemiatilanteen vuoksi. Myös uuden valtuustokauden ensimmäinen kokous järjestettiin Teams-järjestelmän kautta. Matka- ja majoitus sekä tarjoilukustannuksissa on tämän vuoksi syntynyt jonkin verran säästöä.

Tarkastuslautakunnan ja ulkoisen tarkastuksen palveluyksikön toiminta on edennyt vahvistetun toimintasuunnitelman ja arviointisuunnitelman mukaisesti. Uusi lautakunta kokoontuu ainakin aluksi hybridikokouksiin. Toimintaa kehitetään resurssien puitteissa.

Edellisellä valtuustokaudella valittu **kaupunginhallitus** kokoontui vielä kahdesti elokuussa ja piti yhden iltakoulun hybriditilaisuuksina.

Vantaan **nuorisovaltuusto** järjestäytyi kauden 2019–2021 viimeiselle vuodelle uusilla puheenjohtajistovalinnoilla. Vuosi 2021 sisällään kuntavaalivaikuttamista paneelin ja tiedotuskampanjan kautta, nuorisovaltuustovaalien järjestämistä sekä nuorten kantojen tuomista kaupungin toimintaan ja ohjelmatöihin. Nuorisovaltuusto teki uudet valinnat valtuustokauden 2021–2025 lautakuntiin elokuussa.

Historiatoimikunnan Vantaa50-historiahanke etenee aikataulun mukaisesti. Hankkeessa työskentelee kaksi historiantutkijaa, ja työn alla ovat osa-alueet, jotka käsittelevät päätöksentekoa ja hallintoa sekä kaupunkilaisten elämää ja arkea. Kesäkuussa järjestettiin kutsuwebinaari, jossa keskusteltiin vantaalaisesta poliittisesta kulttuurista etenkin 1970–1990-luvuilla. Arkistotyötä ja muistitiedon tallennusta on pystytty jatkamaan lähes suunnitellusti koronarajoitusten puitteissa. Kesän aikana toteutettiin muistitiedonkeruu, jossa haastateltiin maahanmuuttajaväestöä heidän kokemuksistaan ja muistoistaan omasta kotikaupungistaan ja siellä asumisesta. Keruun tavoitteena oli tallentaa monimuotoista tutkimusaineistoa arkistolähteiden rinnalle.

11

KAUPUNKISTRATEGIA JA JOHTO

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2020	TA 2021	TOT 1-8 2021	TOT-% 2021	ENNUSTE 2021
TOIMINTATULOT	10 871	13 045	3 214	25	12 157
TOIMINTAMENOT	-112 426	-128 398	-75 090	58	-130 953
TOIMINTAKATE	-101 555	-115 353	-71 876	62	-118 796

Palvelualueittain toteuma

1 000 €							
Palvelualue	TA-menot	TOT 1-8	%	TA-tulot	TOT 1-8	%	TA-toimintakate
10 Yleisjohto	-4 814	-804	17	0	43		-4 814
30 Sisäinen tarkastus	-406	-267	66	0	0		-406
40 Talous ja strategia	-6 857	-4 152	61	924	394	43	-5 934
50 Henkilöstö ja konsernipalvelut	-66 827	-38 829	58	4 561	1 249	27	-62 267
60 Kasvupalvelut	-44 150	-27 737	63	7 206	1 429	20	-36 944
70 Viestintä	-2 291	-1 166	51	350	38	11	-1 941
80 Kuntademokratia	-3 053	-2 134	70	5	62	1231	-3 048
Toimiala yhteensä	-128 398	-75 090	58	13 045	3 214	25	-115 353

Sitovat määrärahat

Kaupunkistrategian ja johdon toimialan toimintatuottojen kumulatiivinen toteuma talousarvioon nähden on elokuun lopussa 25 prosenttia ja toimintakulujen 58 prosenttia. Toimialan ennuste ylittää talousarvion. Menojen ennakoidaan toteutuvan noin 2,6 milj. euroa käyttösuunnitelmaa korkeampina ja tulojen noin 0,9 milj. euroa käyttösuunnitelmaa alemmina. Ylitys johtuu työmarkkinatuen kuntaosuuden ylityksestä ja sen suuruutta arvioidaan vielä loppuvuoden aikana tarkemmin. Ylitys tuodaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi määrärahaylityksenä syksyn aikana.

Talousarvion toteutuminen 2021

Kaupunkistrategian ja johdon toimialan tulojen toteumaprosentti oli 25 tammi-elokuussa ja menojen 58 (talous ja strategia 61 %, henkilöstö ja konsernipalvelut 58 %, kasvupalvelut 63 %, kuntademokratia 70 %, yleisjohto 17 %, sisäinen tarkastus 66 % ja viestintä 51 %).

Talousarvion ennustetaan ylittyvän toimialalla työmarkkinatuen kuntaosuuden ylityksestä johtuen. Tammi-elokuussa työmarkkinatuen kuntaosuus on yhteensä noin 15,3 milj. euroa, 81 prosenttia talousarviosta. Työllisyyden kuntakokeilut alkoivat 1.3.2021 ja korona on vaikuttanut voimakkaasti yleiseen työmarkkinatilanteeseen ja etenkin lomautettujen määrä on ollut suuri. Samalla pitkäaikaistyöttömien määrä on ollut voimakkaassa kasvussa.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Talouden ja strategian palvelualue

Hallituksen esitys hyvinvointialueiden perustamisesta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistamisesta hyväksyttiin eduskunnassa 23.6.2021. Uudistuksen on määrä astua voimaan vuoden 2023 alusta. Koronapandemia on aiheuttanut kaupungille mittavan hoito- ja palveluvelan, jonka purkaminen näkyy kaupungin taloudessa vielä tulevina vuosinakin. Talousohjaus on aktiivisesti osallistunut kuntatalouden edunvalvontatyöhön mm. yhteistyössä muiden suurten kaupunkien kanssa.

Talousohjaus on jatkanut talousarvion- ja suunnitelman 2022–2025 valmistelua toimialojen kanssa yhteistyössä. Vuotuista talousarvioprosessin aikataulua muutettiin kuntavaalien siirron vuoksi ja tämä vaikuttaa syksyn aikatauluihin. Talousarvioprosessia kehitetään edelleen, samoin talouden ohjausprosessia vahvistetaan. SAP BW -järjestelmä uudistusprojekti sitoo edelleen paljon resursseja, järjestelmä pyritään kokonaisuudessaan saamaan käyttöön alkusyksyn aikana.

Rahoitus kilpailutti uudet konsernitili- ja maksuliikesopimukset, jotka astuivat voimaan kesäkuussa. Kaupunkikonsernin pääpankkina jatkaa OP, mutta sivupankin vaihtuminen ensimmäistä kertaa 2000-luvulla aiheutti muutoksia sekä maksuliikkeen ohjaukseen että kaupungin käyttämiin järjestelmiin. Hyvästä likviditeettitilanteesta johtuen uuden pitkäaikaisen lainanoton pääpaino on loppuvuodessa, ja rahoituksen fokus on ollut mahdollisimman kustannustehokkaassa likviditeettinhallinnassa talletusmaksuympäristössä.

Tarkastuslautakunta antoi suosituksia riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tilinpäätösselonteon kehittämiseksi. Tilinpäätöksen raportointia tullaan kehittämään tarkastuslautakunnan ehdotusten mukaisesti. Sisäisen valvonnan nykytilaa arvioidaan palvelualuejohtajille suunnatulla kyselyllä syyskaudella 2021.

Konsernin taloushallinnon tietojärjestelmäarkkitehtuurin yhtenäistäminen eteni neljän uuden konserniyhtiön siirtyessä käyttämään emokaupungin tietojärjestelmiä. Myös Talouspalveluiden prosesseissa käytössä olevaa robotiikkaa laajennettiin konserniyhtiöiden käyttöön. Uusina robotiikkaprosesseina tuotantokäyttö aloitettiin Excel-myyntilaskutuksessa, toimittaja-avauksissa sekä taloushallinnon tositedatan keräämisessä. Talouspalveluiden muistiotositteiden Rondo-tositteikierron käyttöönottoa edistettiin koulutustapahtumilla.

Kuntatalouden lakisääteisen tilastoinnin vaatimia uudistuksia on edistetty jatkamalla talousjärjestelmien muutostöitä. Uuden Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen perustamiseen valmistautuminen on aloitettu läpikäymällä hyvinvointialueelle siirtyville toimintoille tuotettavia taloushallinnon palveluita sekä eriytettäviä tehtäviä.

Strategian ja tutkimuksen toimintaan on vaikuttanut etenkin valtuustokauden vaihtuminen. Tämä on tarkoittanut mm. kaupunkistrategian valmistelua sekä vaalien raportointia. Tietotuotannon resursseja sitoo väestöennustemallin uusiminen yhteistyössä Espoon ja Helsingin kanssa. Malli rakentuu SAS-järjestelmän päälle niin kuin vanha mallikin. Vuoden aikana laaditaan myös kerran kolmessa vuodessa toteutettava ruotsinkielinen väestöennuste sekä pääkaupunkiseudun kuntien kanssa toteutettava yhteinen hyvinvointikysely, jolla korvataan FinSote-tutkimus. Strategian ja tutkimuksen kannalta merkittäviä aiheita on myös koronasta toipuminen sekä hyvinvointialueuudistus. Molempiin tarvitaan riittävää tietopohjaa, edunvalvontaa kuin strategista valmistelua. Strategian ja tutkimuksen kehittämishankkeisiin on vaikuttanut covid19-pandemia. Tämä on vähentänyt etenkin kansainvälistä toimintaa matkustusrajoitteiden vuoksi.

Henkilöstö ja konserni palveluiden palvelualue

Konserniohjauksen ja -valvonnan yksikkö teetti konsernijaoston pyynnöstä selvityksen Vantaan konserniohjauksesta ja vertailun kuusikkokuntiin. Selvityksen havainnot ja kehittämis ehdotukset esiteltiin konsernijaostolle elokuussa 2021. Selvityksessä Vantaan konserniohjauksen vahvuuksiksi todettiin muun muassa uudistettu konserniohjeistus sekä omistajapoliittiset linjaukset, säännölliset omistajaohjauskeskustelut, ajantasaiset prosessikuvaukset sekä hallitusten ja konsernijaoston it-searvioinnit toiminnastaan. Kehittämissuosituksiksi arvioitiin muun muassa omistajapoliittisten linjausten tavoitteiden toteutumisen arviointi, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tuominen konsernijaostolle tiedoksi sekä toiminnan ja tavoitteiden raportoinnin sisällön laajentaminen. Myös hallinto-säännön toimivaltaa konsernijaoston osalta suositeltiin tietyiltä osin tarkasteltavaksi. Selvitystä täydennetään vielä syksyn 2021 vertailulla toimivaltasuhteista toimielinten ja viranhaltijoiden välillä ja teemaan palataan konsernijaoston seminaarissa marraskuussa.

Talousarvion 2021 neuvottelutuloksessa (kaupunginvaltuusto 16.11.2020 § 17) todettiin, että osana tuottavuus- ja kasvuohjelman rakenteellisten muutoksien valmistelua ja tulevasta sote-uudistuksesta

johtuen teetetään selvitys Vantaan siivous-, ateria- ja kiinteistöpalveluiden järjestämisen tulevaisuudesta. Selvitykseen tuli sisällyttää eri vaihtoehtot Vantin toimintojen järjestämiseksi ja niiden kokonaisvaikutusten arviointi. Selvitys valmistui annetun aikataulun mukaisesti ja sitä esitellään kaupunginhallituksen iltakoulussa 6.9.2021. Vantin omistajapoliittisten linjausten valmistelu etenee selvityksen pohjalta siten, että tavoitteena on päätöksenteko syksyn 2021 aikana.

Kaupunginhallituksen iltakoulussa 6.9.2021 esiteltiin myös hankinnan pilotti koskien eri ateriatuotantovaihtoehtoja. Keittiöverkkotilanteeseen haetaan syksyn aikana ratkaisuja tulevista koulujen ja päiväkotien uudistuotanto- ja peruskorjaushankkeista. Tilausjärjestelmän käyttöönottoa on laajennettu suunnitelman mukaisesti. Kilpailuttamisen elinkaari palvelut on otettu käyttöön kilpailuttamisen ja sopimushallinnan osalta. Hankintojen tiedolla johtamisen hanke käynnistyy syksyn 2021 aikana.

Tietohallinnon keskeisimpiä toiminnan uudistuksia ovat olleet ITSM-järjestelmän ja IT-palvelukanavan käytön laajentaminen. Työn seurauksena parannetaan tietohallinnon kykyä vastata Vantaan työntekijöiden IT-palvelutarpeisiin, hallita IT-omaisuutta ja kehittää toimittajaohjausta. Toinen merkittävä työkokonaisuus oli toisen asteen oppilaiden tietokoneiden hankkiminen ja asentaminen sekä näiden hallinta- ja tukiprosessien käyttöönotto. Lisäksi jatkettiin projektia, jonka tavoitteena on investointiohjelman hyötyjen selkeämpi realisoituminen. Projektissa kehitetään ja otetaan käyttöön toimintatavat koko investointiohjelman elinkaaren kattavaan hyötyjen arviointiin, mittaamiseen ja seurantaan.

Poikkeusolot ovat vaikuttaneet kehittämis- ja työhyvinvointipalveluiden palvelutuotantoon. Pääosa henkilöstön valmennuksista, koulutuksista ja kehittämis- ja työkyky palveluista on toteutettu etävalmennuksena. Uusia palvelutuotteita on luotu sekä esimiehille, että työyhteisöihin tueksi myös uuteen normaaliin paluulle. Vuoden alussa Vantaalla vaihtui henkilöstökoulutuksen järjestäjäkumppani, yhteistyö valitun kumppanin Metropolia ammattikorkeakoulun kanssa on käynnistynyt sujuvasti ja osaamisen kehittämisen vuosikellot toimialoilla ovat toiminnassa. Myös strategiset kehittämiskumppanit johtamisen, esimiestyön ja työyhteisöjen kehittämisen puolella kilpailutettiin viime vuonna ja kumppanit vaihtuivat. Sopimuskumppaneita kuudessa eri tuotteessa on yhteensä noin 70. Kehittämispalvelut on ohjannut ja tiedottanut toimialoja sopimusmuutoksesta sekä ohjannut uusia kumppaneita palvelutuotannossa. Toimintaa kehitetään vahvasti hankkeiden kautta: kehittämispalveluissa haettiin ulkoista kehittämisrahaa kahteen hankkeeseen, joihin saatiin myönteinen päätös Kestävä työkyky – mielen hyvinvointi -hanke sai Kevan rahoitusta ja käynnistyy syksyn 2021 aikana. Toinen hanke Opi arjessa – työpaikasta oppimisympäristöksi toteutetaan yhteistyössä Metropolia ammattikorkeakoulun kanssa. Kielotie13 uuden toimitilan muutosjohtamisen tukea on rakennettu integroiden muutostuki Rakentajan osallistavan suunnittelun prosessiin.

Toimialojen hr-palveluissa on valmisteltu hr- ja palkkajärjestelmän vaihtumista syksyllä 2022 ja projekti on vähitellen käynnistymässä. Uusi hr- ja palkkajärjestelmä muuttaa sekä esimiesten että hr-henkilöstön toimintatapoja arjen työtehtävissä käyttöönoton myötä. Myös työntekijöiden toimintatavat tulevat muuttumaan yhä laajempien roolikohtaisten palvelujen myötä. Muutosta tullaan valmistelevaan tiiviissä yhteistyössä toimialojen kanssa. Lisäksi hr-palvelukanavan toiminnallisuuksia kehitetään asiakaspalautteiden pohjalta tukemaan yhä paremmin esimiesten ja hr-ammattilaisten työtä.

Kasvupalveluiden palvelualue

Kaupunkitasoisesti palveleva hanketoimisto aloitti toimintansa 1.4.2021 ja toimii Elinkeinopalveluiden alaisuudessa, vahvistaen hankkeilla tapahtuvaa kaupunkikehittämistä edistämällä EU-rahoitteisten hankkeiden käynnistymistä. Hanketoimisto vahvistaa sisäisiä verkostoja ja sisäistä yhteistyötä sekä tukee kehittämisessä keskeisen tiedon avointa kulkemista toimialojen ja kaupungin ulkopuolisten sidosryhmien välillä.

Elinkeinopalvelut on jatkanut SmartVantaa -konseptin kehittämisen koordinoitua, jonka osina on työstyetty Aviapoliksen alueen sekä Oppimiskampus -hankkeen kehitystyötä. Kaupunkitasoisen Oppimiskampus-hankkeen tavoitteena on osaamislähtöisen vantaalaisen kehittämismallin eteenpäin vieminen. Hankkeen hankepäällikkö aloitti 17.5.2021, vastaten Kasvupalveluiden palvelualueen

puolesta hankkeen valmistelun ja suunnittelun koordinaatiosta sekä elinvoiman alatyöryhmän kehitysprosesseista. Kansainvälisyyden ja elinvoiman edistämisen strategiateemojen työskentelyä viedään eteenpäin palvelualueen johdolla.

Työllisyyden kuntakokeilut alkoivat 1.3.2021. Kuntakokeilu toteutetaan yhdessä Keravan kaupungin kanssa. Yhteistyötä kokeilussa toteutetaan monialaisesti laajassa verkostomaisessa toimintamallissa. Kuntakokeilun tavoitteena Vantaan ja Keravan työllisyyspalveluissa on asiakkaan yksilöllinen kohtaaminen ja vaikuttavat palvelupolut.

Kuntakokeilun alussa korona on vaikuttanut voimakkaasti yleiseen työmarkkinatilanteeseen ja etenkin lomautettujen määrä on ollut suuri. Samalla pitkäaikaistyöttömien määrä on ollut voimakkaassa kasvussa.

TE-toimistosta kuntakokeiluun siirtyvien asiakaspalveluresurssien vaje ja uusien rekrytoitavien työntekijöiden perehdyttäminen on hidastanut kokeilun palveluohjausta. Asiakaspalveluresursseihin liittyvät ensimmäisen vaiheen rekrytoinnit ovat toisen kolmanneksen loppuun mennessä toteutettu. Tämän jälkeen omavalmentajien perehdytystä lisätään ja asiakkaan palveluohjausta voidaan tehostaa. Pohjoismaisen työvoiman palvelumallin mukaisten prosessien rakentaminen ja rekrytoinnit on aloitettu toisen kolmanneksen lopussa. TE2024 mallin valmistelu ministeriössä on käynnistynyt. Tämä tarkoittaa työllisyys- ja elinkeinopalvelujen pysyvän siirron valmistelua kuntiin.

Työllisyyspalveluissa on neuvoteltu vaikuttavuuspilotista yhdessä Barona Oy:n kanssa. Vaikuttavuuspilotin kohderyhmänä ovat Vantaan kaupungin työllisyyden kuntakokeilun nuoret (alle 30-vuotiaat) sekä vieraskieliset asiakkaat, jotka ovat olleet 100–299 päivää työttömänä. Pilotiin valitaan enintään 750 Asiakasta sekä vastaavan kokoinen verrokkiryhmä. Pilotin tavoitteena on luoda, mallintaa ja testata työllisyyden hoitoon uudenlainen vaikuttavuuteen perustava malli, jossa operaattoritoiminta ja operaation rahoituksen hankkiminen on yhdistetty, ja jossa vaikuttavuuden rahoitusmekanismiina toimivat kunnalle syntyvät säästöt kunnan maksamasta työmarkkinatuen maksuosuudesta. Pilotin tavoitteena on löytää uusia toimintatapoja pitkäaikaistyöttömyyden ehkäisemiseksi sekä estää kohderyhmään kuuluvien henkilöiden työttömyyden pitkittyminen sekä päätyminen kunnan työmarkkinatuen maksuosuudelle. Pilotin tavoitteena on Asiakkaan mahdollisimman nopea työllistyminen, työssä pysyminen, opiskelun aloitus tai muu sellainen ratkaisu, joka estää asiakkaan siirtymisen kunnan työmarkkinatuen maksuosuudelle tai poistaa asiakkaan kunnan työmarkkinatuen maksuosuudelta. Sopimus on voimassa 30.6.2023 asti. Kokeilun enimmäishinta on 399 000 euroa ja kaikissa tapauksissa kustannus alittaa työmarkkinatuen kautta tulevat maksut kaupungille.

Kuntademokratian palvelualue

Kuntavaalien siirto pandemian vuoksi huhtikuulta kesäkuulle on vaikuttanut merkittävästi uuden valtuustokauden käynnistämisen aikataulutukseen. Pandemian vuoksi läsnäolotilaisuuksiksi suunnitellut koulutukset ja seminaarit jouduttiin järjestämään etäyhteyksin. Samoin ICT-välineistön jakamisessa luottamushenkilöille jouduttiin poikkeusjärjestelyihin.

Palvelualueen henkilöstö on edelleen työskennellyt voittopuolisesti etänä. Samoin toimielinten kokoukset on järjestetty edelleen ns. hybridikokouksina Teams-ympäristössä, jolloin pääosa kokouksen osallistujista on toiminut etäyhteydellä.

Koska hyvinvointialueuudistuksen lainsäädäntö hyväksyttiin kesäkuussa, kaupungin toimintojen eriyttämisprojekti on jatkunut tiiviisti. Projektissa koordinoidaan muun muassa henkilöstön, tilojen, irtaimiston ja sopimusten siirtoa Vantaan ja Keravan kaupungeilta hyvinvointialueelle.

Tiedonhallintalaissa edellytetyn sähköisen arkiston käyttöönottoprojekti on käynnissä.

Pandemia on edelleen vaikuttanut vahvasti kaupunkiturvallisuuden tiimin toimintaan ja myös menokohdan toteumaan; mm. häiriötilannejohtoryhmän koordinaattorin resurssointiin. Maaliskuussa 2020 perustettu johtokeskus on jatkanut päivittäistä toimintaansa edelleen. Häiriötilannejohtoryhmän kokouksia on vähennetty niin, että kokouksia pidettiin juhannuksesta alkaen ainoastaan kerran viikossa.

Yleisjohto

Häiriötilannejohtaminen on jatkunut edelleen.

Sisäinen tarkastus

Sisäisen tarkastuksen tarkastustoiminta on jatkunut pääosin kuten aikaisempinakin vuosina. Koronan vuoksi tarkastustyötä on käytännössä tehty pelkästään sähköisiä välineitä hyödyntäen.

Viestintä

Viestinnän alkuvuoteen on edelleen vaikuttanut voimakkaasti korona. Käytännössä kaupungin viestintä on toiminut häiriötilannejohtamisen tukena ja tehnyt kriisiviestintää koko pandemian keston ajan.

Monikanavaisen ja monikielisen viestinnän merkitys on ollut hyvin keskeinen häiriötilanteessa. Monikielistä viestintää on kehitetty osana Neuvova Vantaa -hanketta. Tarkoituksena on tavoittaa kaikki vantaalaiset. Monikanavaista koronaviestintää on tehty suomeksi, ruotsiksi, englanniksi, viroksi, venäjäksi, somaliksi, arabiaksi, albaniaksi ja dariksi.

Kaupunginjohtajan mediainfoja on pidetty säännöllisesti kaksi kertaa kuukaudessa ja niihin on lisätty koronatilanteen lisäksi muita ajankohtaisia aiheita. Sisäisiä infoja on pidetty noin kahden viikon välein.

Sisäisen ja ulkoisen koronaviestinnän lisäksi myös kaupungin markkinoinnin pääpaino on siirtynyt koronaviestintään. Koronakampanjoiden lisäksi markkinoinnissa käynnistettiin uudelleen Aviapoliksen aluemarkkinointi sekä tapahtumamarkkinointi tapahtumien palatessa.

Vantaa.fi-uudistus käynnistyi tammikuussa ja etenee nopeaa vauhtia. Määrittelyt saatiin valmiiksi kesäkuun loppuun mennessä ja betasivusto valmistuu aikataulun mukaisesti marraskuussa. Uuden sivuston myötä tehostuu muun muassa alueellinen viestintä sekä palveluviestintä.

Vantaan viestintäjohtajaksi nimitettiin keväällä VTM Mari Kalmari. Hän toimi viestintäjohtajan sijaisena 1.5. alkaen ja aloitti virassa 1.9. alkaen.

12

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2020	TA 2021	TOT 1-8 2021	TOT-% 2021	ENNUSTE 2021	
TOIMINTATULOT	40 922	46 503	22 490	48	98 607	●
TOIMINTAMENOT	-713 179	-728 115	-498 948	69	-794 660	●
TOIMINTAKATE	-672 257	-681 613	-476 458	70	-696 053	

Palvelualueittain toteuma

1 000 €							
Palvelualue	TA-menot	TOT 1-8	%	TA-tulot	TOT 1-8	%	TA-toimintakate
01 Sosiaali- ja terveyslautakunta	-132	-40	31	0	0		-132
10 Talous- ja hallintopalvelut	-31 949	-17 280	54	4 859	51	1	-27 090
30 Terveyspalvelut	-86 676	-86 882	100	4 160	2 037	49	-82 516
40 Perhe- ja sosiaalipalvelut	-120 273	-80 429	67	12 939	6 816	53	-107 334
60 Vanhus- ja vammaispalvelut	-215 245	-132 429	62	23 245	13 219	57	-192 000
Sosiaali- ja terveydenhuolto ilman ESH yhteensä	-454 275	-317 061	70	45 203	22 124	49	-409 072
20 Erikoissairaanhoido	-273 841	-181 887	66	1 300	366	28	-272 541
Toimiala yhteensä	-728 115	-498 948	69	46 503	22 490	48	-681 613

Sitovat määrärahat

Sosiaali- ja terveydenhuollon menojen ilman erikoissairaanhoidoa ennakoidaan toteutuvan 66,5 milj. euroa ja tulojen 52,1 milj. euroa käyttösuunnitelmaa korkeampina. Ylitysuhaista noin 50,7 milj. euroa muodostuu poikkeusolotilanteen aiheuttamista lisämenoista, joista odotetaan saatavan korvaus valtiolta. Muilta osin merkittävimmät ylitysuhat aiheutuvat sairaalapalvelujen, vammaisten erityisasumisen, psykososiaalisten palvelujen sekä lasten sijaishuollon palveluostoista. Toimiala on jatkanut ja laajentanut Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman toimenpiteitä.

Talousarvion toteutuminen 2021

Sosiaali- ja terveydenhuollon menojen ilman erikoissairaanhoidoa ennakoidaan toteutuvan 66,5 milj. euroa ja tulojen 52,1 milj. euroa käyttösuunnitelmaa korkeampina.

Ylitysuhaista noin 50,7 milj. euroa muodostuu poikkeusolotilanteen aiheuttamista lisämenoista. Poikkeusolotilanteen merkittävimmät lisämenot koostuvat koronanäytteenottomenoista (30 milj. euroa) sekä rokote- ja tartunnanjäilytoiminnasta (5,5 milj. euroa). Lisäksi Vantaan lentokentällä järjestämän rajojen terveysturvallisuustoiminnasta arvioidaan syntyvän yhteensä noin 9,8 milj. euron menot. Tulomäärärahaa esitetään pandemiamenojen perusteella korotettavan 53,8 milj. eurolla, mikä sisältää lentokenttätöiminnan osalta myös vuoden 2020 toiminnasta saatavan korvauksen.

Vantaan kaupunki on antanut yhteisen lausunnon muiden viiden suurimman kaupungin kanssa koskien pandemiamenojen kattamiseksi valmisteilla olevaa valtionavustusasetusta. Lausunnossa todetaan, että valtion tulee 2020 budjettiriihessä luvattun mukaisesti korvata pandemian aiheuttamat kustannukset täysimääräisesti kunnille ja kuntayhtymille. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan vuoden 2021 talousarviomäärärahan muutosesitys sisältää tulojen osalta valtionkorvauksen pandemiatoiminnan menoennustetta vastaavana.

Toimialan oman toiminnan normaalitilanteen menomäärärahan merkittävimmät ylityshat muodostuvat Kaunialan sairaalan ostopalvelujen käytöstä (3,2 milj. euroa), vammaisten erityisasumisen ostoista (2,9 milj. euroa), psykososiaalisten palvelujen varhaisen tuen ostoista (2,5 milj. euroa), lasten sijaishuollon palvelutarpeesta (2,2 milj. euroa) sekä vanhusten ja vammaisten henkilökohtaisen avustajatoiminnan menoista (1,9 milj. euroa). Tulojen osalta toteuma jäänee noin 1,7 milj. euroa käyttösuunnitelmassa ennakoitua pienemmäksi.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Toimiala on pystynyt vastaamaan kasvaneeseen palvelujen kysyntään, mutta siitä huolimatta palvelutarpeiden kasvu on aiheuttanut jonojen syntymistä ja odotusaikojen pidentymistä useaan palveluun, mm. avoterveydenhuollon vastaanotto, psykososiaaliset palvelut, hoiva-asuminen ja suun terveydenhuolto.

Henkilöstön saatavuuden haasteet ovat pahentuneet määrätietoisista rekrytointitoimista huolimatta.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala on jatkanut aaltoina edenneen koronaepidemian hallintatoimia onnistuneesti. Tartunnanjäilytykseen on hankittu henkilökuntaa sisäisinä henkilöstösiirtoina, ostopalveluna, SPR:n ja seurakunnan vapaaehtoistyönä sekä virka-apupyynnönä puolustusvoimilta; siitä huolimatta tartunnanjäilytyksessä on ollut hyvin ruuhkautunutta, ja tartunnanjäilytystoiminnan vaikuttavuus on heikentynyt koko ajan. Tartunnanjäilytyksessä on otettu käyttöön tekstiviestipalvelu ja sähköisiä ratkaisuja.

Pandemiarokotukset ovat Vantaalla edenneet hyvin. Elokuun loppuun mennessä ensimmäisen rokotteen on saanut 159 013 ja toisen rokotteen 121 717 vantaalaista. Pandemiarokotuksiin on järjestetty rokotushenkilöstöä sisäisten siirtojen lisäksi ostopalveluna sekä lisärekrytoitina. Rokotusajanvarauspuhelin on kevästä lähtien tuotettu täysin ostopalveluna.

Korona-testaustoiminta on Vantaalla toteutunut hyvin ja pääosin asukas on saanut testausajan samalle päivälle. Tammi-elokuussa testattiin 233 370 vantaalaista, joista covid-19-positiivisia oli 8 737 (3,7 %). Koronan vuoksi erikoissairaanhoidossa on tammi-elokuussa hoidettu 166 vantaalaista. Alkuvuoden aikana koronaan on kuollut 40 vantaalaista.

Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala on jatkanut Helsinki-Vantaan lentokentän terveysturvallisuustoimintaa sekä suunnitellut ja käynnistänyt tartuntatautilain mukaiset laajentuneet rajatoimenpiteet, ml todistusten tarkastus, kesällä.

Terveysasemien puhelinpalvelun uudistus on parantanut yhteydenoton, ajanvarauksen ja asian nopean hoidettavuuden saatavuutta merkittävästi viime vuodesta. Puhelimeen on pystytty vastaamaan keskimäärin kuudessa minuutissa, ja takaisinsoitot tekemään alle kahdessa tunnissa.

Lääkärin vastaanotolle pääsy kiireettömässä asiassa ei ole nopeutunut toivotusti pandemian jatkuessa. Heinäkuussa terveystasemien vastaanoton odotusaika oli 65 vrk potilailla, joilla oli omalääkäri, ja 90 vrk potilailla, joilla ei ollut omalääkäriä. Hoitoon pääsyä on nopeutettu joustavoittamalla hoitajan vastaanotolle pääsyä ja etäkontakteilla; sähköisiä palvelukontakteja kuten sähköisiä hoidontarpeen arviointeja ja Maisa-viestejä on ollut tammi-heinäkuussa yli 44 000. Hengitystieoireita potevat ovat päässeet viiveettä hoitoon Martinlaakson infektio-terveysasemalle. Työtä hoitoon pääsyn nopeuttamiseksi jatketaan.

Vantaan erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa lähes kokonaisuudessaan HUS-kuntayhtymä. Tammi-heinäkuun aikana elektiivisten läheteiden määrä (23 947 kpl) lisääntyi 21,7 prosenttia vuoden 2020 vastaavaan ajankohtaan verrattuna, ja 10,6 prosenttia vuoteen 2019 verrattuna. Eniten läheteitä on tullut silmätauteihin. Heinäkuun lopussa vuodeosastohoitoon jonotti 1 297 potilasta; näistä 185 on odottanut yli puoli vuotta. Erikoissairaanhoidon poliklinikoille jonotti heinäkuun lopussa 3 778 potilasta, joista 17 prosenttia on odottanut yli kolme kuukautta. Eniten hoitotakuun ylittäneitä jonottajia on silmätautien, kardiologian ja ortopedian erikosisaloille. Päiväkirurgisen toimenpiteeseen pääsyä odotti 1 318 potilasta, joista 41 prosenttia jonotti silmätauteihin.

Lääkärikonsultaatiotoiminta on jatkunut perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välillä aikaisemman suunnitelman mukaisesti. Uusia yhteistoimintamalleja ei otettu alkuvuonna käyttöön, koska molemmat organisaatiot ovat keskittyneet Covid 19 -pandemian hoitoon.

Suun terveydenhuollon liikelaitos jatkaa palveluvelan purkua.

Perheiden vaikeutuneet tilanteet ja monet koronaepidemian rajoitustoimista ovat heijastuneet lasten ja nuorten arkeen ja hyvinvointiin. Lisääntynyt palveluntarve ja perheiden tilanteiden kriisiytyminen on näkynyt palveluihin pääsyn viivästymisinä ja ostopalvelujen tarpeen kasvuna. Erityisesti sosiaalihuoltolain mukaisen perhetyön ja lapsiperheiden kotipalvelun ostot ovat kasvaneet huomattavasti; ennalta ehkäisevään työhön on panostettu.

Lastensuojelun avohuollon asiakkaiden osuus Vantaan 0–17-vuotiaista on tarkastelujaksolla kasvanut 2,7 prosenttiin tavoitteen ollessa enintään 2,4 prosenttia. Lastensuojeluilmoitusten määrä on kasvanut tammi-heinäkuussa 17 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Oikea-aikaisen tuen varmistamiseksi on kehitetty monialaista palvelutarpeen arviointia lastensuojelun ja psykososiaalisten palveluiden yhteistyönä. Lapsiperheiden tukemiseksi on jatkettu perhekeskustoimintamallin kehittämistä ja laajentamista monialaisena yhteistyönä.

Nuorten matalan kynnyksen mielenterveyspalvelujen kehittämiseksi on jatkettu toimialarajat ylittävää yhteistyötä. Nuorten osallisuutta palvelujen kehittämiseen on vahvistettu mm. kyselyllä, jolla kerättiin nuorten ajatuksia mm. tarvittavasta tuesta ja sopivista palvelujen muodoista.

Omassa kodissa kotihoidon turvin tai ilman palvelutarvetta asui heinäkuun lopussa tavoitteen mukaisesti 93,4 prosenttia Vantaan 75 vuotta täyttäneistä. Pandemiatilanteesta huolimatta kotihoidon palvelut on pystytty järjestämään asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Palvelualueella on panostettu kotiin vietävien palvelujen ja etsivän vanhustyön kehittämiseen. Keväällä käynnistetyn Liikkuvan sairaalan LiiSan pilotointia on jatkettu. Toiminnalla tuetaan ikääntyneiden päivystyksellisten tilanteiden hoitamista kotona; alustavat kokemukset ovat olleet myönteisiä.

Pandemiatilanne on lisännyt tehostetun palveluasumisen tarvetta ja kasvattanut jonoa palveluun. Hoitoketjun toiminnan turvaamiseksi on ostettu 24 vanhusten tehostetun palveluasumisen paikkaa. Vapaiden paikkojen puutteesta ja henkilöstövajauksesta johtuen lakisääteisiä palvelujen järjestämisen määräaikoja ei ole pystytty kaikilta osin noudattamaan.

Tiedolla johtamisen vakiinnuttamista osana johtamisen työkaluja on jatkettu. Toimialatasoinen tiedolla johtamisen ja raportoinnin pilottiryhmä on jatkunut työtä koordinoiden palvelualueiden tietotarpeita. Palvelualuekohtaisten Power BI -koontinäyttöjen kehitystyö edennyt. Ylimmän johdon viikoittain päivittyvä Power BI -tilannekuvanäyttö on käytössä ja sitä kehitetään edelleen. Koronatilanteen tuomiin tietotarpeisiin on vastattu ja koronan koontinäyttö on tuotantokäytössä Power BI -alustalla johdon apuna.

Maisa-ajanvarausportaalin kautta tapahtuvia ajanvarausmahdollisuuksia on jouduttu koronan vuoksi supistamaan. Ajanvarausmahdollisuuksien palauttaminen ja laajentaminen arvioidaan palattaessa normaalitilanteeseen. Apotti-järjestelmän käytön vakauttamiseen liittyviä toimenpiteitä on jatkettu ja raportointiongelmia korjattu; työ jatkuu yhteistyössä Apotin kanssa.

Eduskunta hyväksyi sote-uudistusta koskevan lainsäädännön kesäkuun lopussa. Vantaan ja Keravan sosiaali- ja terveystalot sekä pelastustoimen palvelut siirtyvät Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen järjestämisvastuulle vuoden 2023 alusta. Vantaan kaupunginhallitus asetti lainsäädännön edellyttämän väliaikaisen valmistelutoimielimen kokouksessaan 9.8.2021 vastaamaan välttämättömistä valmistelevista toimenpiteistä ennen aluevaltuuston toimikauden alkua. Hyvinvointialueen käynnistymistä tukevaa esivalmistelua on tehty yhteistyössä Keravan ja Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen kanssa rakenneuudistushankkeessa. Tulevaisuuden sote-keskus -hankkeessa on jatkettu palvelujen kehittämistä asiakastarpeisiin vastaamiseksi ja strategisten hyvinvointitavoitteiden saavuttamiseksi. Uusimaa-tasoisena yhteistyönä on jatkettu erikoissairaanhoidon ohjauksen ja palveluintegraation kehittämistä. Em. sote-uudistusta toteuttavia hankkeita on toteutettu valtionavustuksen tuella. Uudistuksen ja hankevalmistelun etenemistä on esitelty säännöllisesti mm. Vantaan ja Keravan poliittisille toimielimille.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala on jatkanut myönteisen erityiskohtelun (MEK) toimintaohjelman toimenpiteitä. Vanhus- ja vammaispalvelujen Kiinnekohtia-projektissa on haavoittuvimmassa asemassa olevia vanhuksia tuettu oman näköisen elämän rakentamisessa, koulutettu henkilökuntaa ja jaettu julkaistua palveluopasta laajasti. Suun terveydenhuolto on jatkanut matalan kynnyksen vastaanottotoimintaa ja erilaisten suun omahoitoon kannustavien tilaisuuksien järjestämistä. Ehkäisevän terveydenhuollon Moniku-hanke monikulttuuristen perheiden tukemiseksi on käynnistynyt; työtä asiakasohjautumiseen ja palvelun tunnettavuuden eteen jatketaan. Lapsiperheiden kotipalveluna tarjotaan kaikille vauvaperheille kolme maksutonta kotikäyntiä, toiminta on käynnistynyt touku-kuussa. Avoimissa kohtaamispaikoissa on toteutettu läpi lomakauden kesäleiritointia Lehtikuusen ja Kytöpuiston koululla.

13

KASVATUS JA OPPIMINEN

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2020	TA 2021	TOT 1-8 2021	TOT-% 2021	ENNUSTE 2021
TOIMINTATULOT	33 795	35 103	26 476	75	33 955 ●
TOIMINTAMENOT	-459 206	-481 954	-313 555	65	-484 849 ●
TOIMINTAKATE	-425 411	-446 851	-287 079	64	-450 894

Palvelualueittain toteuma

1 000 €							
Palvelualue	TA-menot	TOT 1-8	%	TA-tulot	TOT 1-8	%	TA-toimintakate
10 Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta	-90	-40	45	0	0		-90
20 Yhteiset palvelut	-10 055	-5 971	59	395	53	14	-9 660
30 Perusopetus	-210 766	-139 779	66	13 125	11 160	85	-197 641
50 Varhaiskasvatus	-182 338	-117 057	64	17 971	13 556	75	-164 368
90 Svenskspråkiga servicen	-13 323	-8 754	66	708	332	47	-12 615
40 Lukiot	-27 319	-17 582	64	1 000	1 127	113	-26 319
Kasvatus ja oppiminen bruttoyksiköt yhteensä	-443 891	-289 184	65	33 199	26 228	79	-410 692
70 Ammatillinen opetus	-38 063	-24 371	64	1 904	248	13	-36 159
Kasvatus ja oppiminen nettoyksiköt yhteensä	-38 063	-24 371	64	1 904	248	13	-36 159
Toimiala yhteensä	-481 954	-313 555	65	35 103	26 476	75	-446 851

Sitovat määrärahat

Kasvatuksen ja oppimisen toimintatuottojen toteuma on 31.8.2021 75,4 prosenttia ja toimintakulujen toteuma 65,1 prosenttia. Toimintatuottojen ennustetaan elokuun ennusteessa ylittyvän 814 000 euroa. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutos alentaa tuottoja -1,3 milj. euroa. Avustuksia on saatu tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen yhteensä 5,65 milj. euroa, josta 1,731 milj. euroa vuodelle 2021.

Toimintakulut ovat ylittymässä 4,7 milj. euroa verrattuna muutettuun käyttösuunnitelmaan. Ylitystä tulee varhaiskasvatuksen sijaiskuluista, infektiovarautumisesta sekä ammatillisen koulutuksen saamasta lisäsuoritepäätöksestä opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen.

Talousarvion toteutuminen 2021

Kaupunginvaltuusto hyväksyi oppivelvollisuuden laajentamiseen sekä lukiokoulutuksen korona-avustukseen liittyvän määrärahamuutoksen 15.6.2021. Kasvatuksen ja oppimisen bruttoyksiköiden kuluvan vuoden käyttösuunnitelman toimintatuottoja korotettiin 439 000 euroa ja toimintakuluja 1,407 milj. euroa.

Toimintatuottojen ennustetaan ylittyvän 814 000 euroa. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutoksen vaikutuksesta maksutuotot alenevat -1,3 milj. euroa ja ruotsinkielisellä palvelualueella 5 000 euroa. Elokuussa valtio on myöntänyt tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen avustusta lukuvuodelle 2021–2022 varhaiskasvatukseen 1,35 milj. euroa ja esi- ja perusopetuksen 4,3 milj. euroa, josta vuoden 2021 osuus on 1,731 milj. euroa. Varhaiskasvatuksen avustus kohdennetaan kokonaisuudessaan vuoteen 2022. Lisäksi uusiin hankkeisiin on saatu avustuksia varhaiskasvatuksessa 156 000 euroa ja toisella asteella osaamiskeskushankkeeseen 559 800 euroa, josta 232 000 euroa vuodelle 2021.

Valtio myönsi korona-avustusta 6.9.2021 1,969 milj. euroa varhaiskasvatukseen ja esi- ja perusopetukseen vuosille 2021–2022. Tämän valmistelu vielä kesken. Perusopetus käyttää avustusrahaa jo syksyllä 2021. Varhaiskasvatuksessa avustuksen käyttö kohdistuu pääasiassa vuoteen 2022.

Toimintakulut ovat ylittymässä 4,7 milj. euroa elokuun ennusteen mukaan muutettuun käyttösuunnitelmaan verrattuna. Varhaiskasvatuksessa Seuren sijaiskulut ovat ylittymässä 0,95 milj. euroa joh-tuen rekrytointihaasteista sekä kasvaneesta sijais- ja avustajatarpeesta. Lisäksi palvelujen oston yli-tykseen vaikuttaa Seuren 3,5 prosentin hinnankorotus 1.4.2021 alkaen, jota talousarviossa ei ole huomioitu. Ruotsinkielisissä palveluissa palvelujen ostot kunnilta ja valtiolta ovat ylittymässä 80 000 euroa.

Ammatillinen koulutus on saanut opettajien ja ohjaajien palkkaamiseen sekä koronan vaikutusten ehkäisyyn lisäsuoritepäätöksen, josta tänä vuonna käytetään 440 000 euroa. Valtionosuusrahoituk-sen lisäsuoritepäätös on yhteensä 2,7 milj. euroa jakautuen vuosille 2021–2023.

Toimintakulujen ylitystä on tulossa infektiovarautumisesta 950 000 euroa muun muassa lisäänty-neestä puhtauspalveluiden tarpeesta, maskeista sekä karanteeniaterioista. Perusopetuksessa yli-tystä on 580 000 euroa, ruotsinkielisissä palveluissa 25 000 euroa, lukiokoulutuksessa 45 000 euroa ja varhaiskasvatuksessa 300 000 euroa.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Vantaa valikoitui mukaan Opetus- ja kulttuuriministeriön kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun. Ko-keilun tarkoituksena on vahvistaa koulutuksellista tasa-arvoa ja kehittää esiopetuksen laatua. Ko-keilu kestää elokuun 2021 alusta toukokuun 2024 loppuun. Vantaalta kokeilussa on mukana noin 20 prosenttia viisivuotiaiden ikäluokasta (500 lasta). Tiedonjyvän päiväkotia on aloittanut toimintansa elo-kuussa 2021. Päiväkodissa on 143 paikkaa, joista uusia 58. Yksi päiväkotia sekä viisi ryhmäperhe-päiväkotia on lopettanut toimintansa 31.7.2021. Näissä oli paikkoja yhteensä 95.

Vammaisten lasten suhteellinen osuus peruskoulun oppilaista kasvaa muuta kasvua enemmän. Tämä aiheuttaa haasteita vammaisopetuksen kouluverkon tarkoituksenmukaisessa rakentamisessa sekä vammaisten lasten päivä- ja lomatoiminta laajenee yhä useampaan yksikköön.

Toisella asteella laajennettu oppivelvollisuus sekä toisen asteen koulutuksen maksuttomuus on tullut voimaan 1.8.2021. Lukiokoulutuksen uudistusta on valmisteltu alkuvuonna ja uusi opetussuunni-telma on otettu käyttöön 1.8.2021. Ammattiopisto Varia on osallistunut työllisyyden kuntakokeiluun ja kehittänyt työkaluja työllisyyspalvelujen asiakkaiden osaamisen kartoittamiseen ja koulutukseen ohjaamiseen yhdessä Careerian, Keudan, Praktikumin sekä Vantaan ja Keravan työllisyyspalvelujen kanssa. Lukioden yhteisen etäkurssitarjottimen suunnittelu sekä aikuislukioden palveluverkon tar-kastelu ja opetusmenetelmien kehittäminen etenevät suunnitellusti.

Ruotsinkielisissä palveluissa keväällä 2021 opetusjärjestelyt muuttuivat siten, että yläluokat ja lukio olivat etäopetuksessa. Yläluokkien opetusta järjestettiin myös hybridimallilla. Ruotsinkielisten palve-luiden keskeisimmät muutokset ovat kohdistuneet varhaiskasvatukseen ja lukiokoulutukseen. Lu-kion opetussuunnitelma on uudistettu ja opetuslautakunnan ruotsinkielinen jaosto hyväksyi sen tou-kuuussa. Lukion uusi opetussuunnitelma astui voimaan 1.8. Samaan aikaan on astunut voimaan pidennetty oppivelvollisuus, mikä myös vaikuttaa lukio-opetukseen. Kaksivuotisen esiopetuksen ko-keilu on alkanut elokuussa yhdessä ruotsinkielisessä toimipisteessä. Opetuslautakunnan ruotsinkie-linen jaosto hyväksyi Vantaan kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun opetussuunnitelman kesä-kuussa. Samalla jaosto hyväksyi päivitetyn esiopetuksen opetussuunnitelman. Sekä kaksivuotisen esiopetuksen kokeilun suunnitelma että esiopetuksen suunnitelma astuivat voimaan 1.8.2021. Nu-orisotyöntekijän tehtäväkuva muokattiin ja nimike muutettiin etsiväksi nuorisotyöntekijäksi, jotta se vastaisi paremmin todellisiin uusiin tarpeisiin ja työtehtäviin. Uusi etsivä nuorisotyöntekijä palkattiin 1.3.2021.

Opiskeluhuollon yksikkö vahvistui 1.8.2021 alkaen kahdella toisen asteen kuraattorilla ja kahdella psykologilla. Lisäresursseilla pyritään vaikuttamaan erityisesti laajennetun oppivelvollisuuden tukemi-seen. 1.8.2021 alkaen psykologi- ja kuraattorityötä laajennettiin koskemaan myös kaksivuotisen esi-opetuskokeilun lapsia.

16

KAUPUNKIKULTTUURI

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2020	TA 2021	TOT 1-8 2021	TOT-% 2021	ENNUSTE 2021	
TOIMINTATULOT	8 839	10 700	5 954	56	9 362	●
TOIMINTAMENOT	-68 289	-71 519	-45 832	64	-72 193	●
TOIMINTAKATE	-59 450	-60 819	-39 878	66	-62 831	

Palvelualueittain toteuma

1 000 €							
Palvelualue	TA-menot	TOT 1-8	%	TA-tulot	TOT 1-8	%	TA-toimintakate
10 Vapaa-ajan lautakunta	-69	-41	59	0	0		-69
21 Yhteiset palvelut	-2 077	-1 766	85	0	815		-2 077
37 Kirjasto- ja asukaspalvelut	-20 494	-13 059	64	2 169	1 221	56	-18 325
331 Kulttuuripalvelut	-7 313	-4 809	66	365	194	53	-6 948
34 Liikunta	-27 022	-16 658	62	5 887	1 707	29	-21 135
35 Nuoriso	-9 394	-6 011	64	910	1 333	146	-8 484
Kaupunkikulttuuri							
bruttoyksiköt yhteensä	-66 369	-42 344	64	9 331	5 269	56	-57 038
332 Musiikkiopisto	-4 196	-2 809	67	1 047	530	51	-3 149
333 Kuvataidekoulu	-954	-678	71	322	155	48	-632
Kaupunkikulttuuri							
nettoyksiköt yhteensä	-5 150	-3 487	68	1 368	685	50	-3 781
Toimiala yhteensä	-71 519	-45 832	64	10 700	5 954	56	-60 819

Sitovat määrärahat

Kaupunkikulttuurin bruttoyksiköiden tulojen toteutuma 31.8.2021 on 56 prosenttia ja menojen toteutuma 64 prosenttia. Koko vuoden osalta tulojen ennustetaan alittuvan 1,35 milj. euroa koronasulkemisten ja liikuntatilojen rokotuskäytön aiheuttamien tulonmenetysten johdosta. Menojen arvioidaan ylittävän 0,59 milj. euroa koronasta aiheutuvien säästöjen ja budjetoimattomien hankkeiden lisämenojen yhteisvaikutuksesta. Nettoyksiköiden toimintakatteiden ennustetaan hieman heikkenevän koronan johdosta alittuvien maksutuottojen vuoksi.

Talousarvion toteutuminen 2021

Kaupunkikulttuurin toimialan kaksi ensimmäistä vuosikolmannelle toteutui pääosin talousarvion mukaisesti. Koronaviruspandemian vaikutuksesta huhtikuun ennusteessa toimintatuottojen arvioidaan alittuvan noin 1,3 milj. euroa. Budjetoitua suuremmat hankeavustukset sekä liikuntapaikkojen mainos- ja nimimyyntistä saatavat tuotot kasvattavat tuloja, mutta poikkeustilan ja rokotuskäytön vuoksi suljetuista toimitiloista ja palveluista kertymättä jäävät maksutuotot (noin 2,5 milj. euroa) painavat ennusteen alijäämäiseksi.

Toimintakulut ovat elokuun ennusteen mukaan ylittymässä noin 0,67 milj. euroa. Poikkeustilan ja liikuntatilojen rokotuskäytön vuoksi suljetuista tiloista johtuvat säästöt arvioidaan olevan noin 1,0 milj. euroa. Menoylitykset johtuvat hankkeiden menoista sekä liikuntapalveluiden avustuksista, jotka ylittävät liikuntapaikkojen nimi- ja mainosmyyntin tuloja vastaavalla summalla edustusjoukkueille jaettavina avustuksina.

Tuottavuus- ja kasvuohjelman toimenpiteet ovat toteutumassa maksukorotuksista saatavia tulonsäyksiä lukuun ottamatta.

Nettobudjetoitujen yksikköjen (musiikkiopiston ja kuvataidekoulun) toimintakatteiden ennustetaan alittuvan yhteensä noin 65 000 euroa koronasta johtuvien tulomenetysten vuoksi.

MEK-hankkeen määrärahaa ennustetaan jäävän jonkin verran käyttämättä alkuvuoden sopeutusten vuoksi ja uusien toimintamuotojen käynnistymisen siirtyessä myöhäisemmäksi.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Kokonaisuudessaan toimialan toimintaa on jouduttu sopeuttamaan poikkeustilan sekä tuottavuus- ja kasvuohjelman säästöpainneiden vuoksi.

Alkuvuoden laajojen toimipaikkojen ja palveluiden sulkemisten jälkeen toimintoja on avattu ja osin jatkettu vaihtoehtoisilla toimintamuodoilla, kuten lähes kokonaan etäopetuksena toteutettu aikuisopiston opetus. Uimahallit ja kuntosalit olivat heinä-elokuun käytössä puolella normaalista asiakasmäärästä. Ulkoliikuntapaikkojen käyttö on lisääntynyt huomattavasti. Nuorisotilojen auetessa resursit jalkautuvaan nuorisotyöhän ovat pienentyneet. Säästötoimenpiteiden vuoksi kirjastot olivat edelleen sunnuntaisin kiinni.

Kehittämisen osalta alkuvuosi toteutui pääosin suunnitellusti. Alkaneen lukuvuoden aikana Harrastusten Vantaa -hanke tarjoaa monipuolisesti harrastustoimintaa koulupäivien yhteyteen. Kirjasto 2030 -ohjelman toimeenpano käynnistettiin.

Kuusijärven palvelukonseptin suunnittelu sekä käyttäjädatan ja -kokemustiedon selvitys käynnistyi. Valmistuva konsepti toimii lähtökohtana uudisrakennusten tarveselvitys- ja hankesuunnittelulle. Kivistön kauppakeskukseen sijoittuvan palvelukeskittymän suunnittelu etenee kohti alkuvuoden 2023 avajaisia. Myyrmäen kaupunkikulttuuritalon valmistelutyöryhmän työskentelyä jatkettiin.

Koivukylän uusi asukastila Kirnuun on avattu. Håkansbölen kartanon palvelut täydentyivät, kun kartanon pihapiirissä sijaitsevaan aittaan avattiin kesäkuussa Vantaan kaupunginmuseon näyttely.

Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelman (2019–2021) toimenpiteet etenevät pääosin suunnitellusti. Vuoden 2021 uusien toimenpiteiden osalta toimintaa on jouduttu sopeuttamaan tai toiminnan aloittaminen on jossain tapauksissa siirtynyt.

14 KAUPUNKIYMPÄRISTÖ

Toimialan talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2020	TA 2021	TOT 1-8 2021	TOT-% 2021	ENNUSTE 2021	
TOIMINTATULOT	289 227	287 284	198 689	69	300 897	●
TOIMINTAMENOT	-232 423	-246 089	-155 297	63	-248 908	●
TOIMINTAKATE	56 803	41 195	43 392	105	51 990	

Taulukko ei sisällä Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) lukuja.

Palvelualueittain toteuma

1 000 €							
Palvelualue	TA-menot	TOT 1-8	%	TA-tulot	TOT 1-8	%	TA-toimintakate
1410 Kaupunkiympäristö-lautakunta	-155	-77	50	0	0		-155
14 20 Yhteiset palvelut	-2 173	-1 249	57	0	2		-2 173
14 40 Kaupunkirakenne ja ympäristö	-11 637	-7 000	60	5 524	4 144	75	-6 113
Kaupunkiympäristölautakunta yhteensä	-13 965	-8 325	60	5 524	4 146	75	-8 441
14 60 Kaupunkitalalautakunta	-65	-25	39	0	0		-65
14 50 Kadut ja puistot	-43 400	-23 841	55	26 955	14 333	53	-16 445
14 51 Joukkoliikenne	-59 199	-37 330	63	12 700	8 484	67	-46 499
14 30 Kiinteistöt ja tilat	-24 953	-17 756	71	42 596	22 419	53	17 643
Kaupunkitalalautakunta bruttoyksiköt yhteensä	-127 616	-78 952	0	82 251	45 236	0	-45 365
14 32 Kiinteistöt ja tilat netto	-108 170	-64 778	60	202 267	145 437	72	94 097
14 52 Varikko	-5 339	-4 064	76	6 242	4 692	75	903
Kaupunkitalalautakunta nettoyksiköt yhteensä	-113 508	-68 842	61	208 509	150 128	72	95 001
Kaupunkitalalautakunta yhteensä	-241 124	-147 794	61	290 760	195 364	67	49 636
Toimiala yhteensä	-255 089	-156 119	61	296 284	199 511	67	41 195

Taulukko sisältää Helsingin seudun ympäristöpalvelujen (HSY) lukuja;

-9 000 -822 9 9 000 822 9 0

Sitovat määrärahat

Toimialan tuottojen ennustetaan ylittävän talousarvio yli 10 milj. eurolla johtuen VAV:lle myytyjen hoivarakennusten myynnistä. Yleinen taloudellinen tilanne näkyy tonttikysynnän hiipumisena, joten muutoin tässä vaiheessa vuotta ennusteeseen liittyy epävarmuutta. Sopimuskorvaustulojen osalta talousarvion ylittyminen on mahdollista. HSL:n kuntaosuuden ennustetaan ylittävän talousarvion noin 4,2 milj. eurolla. Kokonaisuudessaan toimialan menojen ennustetaan ylittävän talousarvion noin 2,3 milj. eurolla, koska mm. lumisen alkutalvi on lisännyt kunnossapidon kuluja. Toimitilainvestointien ennustetaan alittavan talousarvion 12,4 milj. eurolla. Julkisen käyttöomaisuuden ennustetaan ylittävän talousarvion 4 milj. eurolla.

Toimialan sitovien tavoitteiden arvioidaan toteutuvan täysin tai osittain. Uusi yleiskaava hyväksyttiin 25.1.2021. Kielotie 13 toimistotalon kilpailutus saatiin päätökseen ja Kivistön palvelukeskittymän rakentaminen on alkanut. Vantaan ratikan suunnittelu on edennyt suunnitellusti. MAL-tavoite saavutettaneen valmistuneiden asuntojen osalta, mutta asuntokaavoitus on jäämässä vuositavoitteesta.

Talousarvion toteutuminen 2021

Pandemiasta huolimatta toiminta on ollut vilkasta ja tulevaisuussuuntautunutta. Toimialan tuottojen ennustetaan ylittävän talousarvion yli 10 milj. eurolla. Ylitys johtuu pääasiassa VAV:lle myytyjen hoivarakennusten myynnistä. Yritysten epävarmat tulevaisuudennäkymät heijastuvat asunto- ja yritystonttien kysyntään.

Kaupunkiympäristön toimialan käyttötalouden kulujen ennustetaan ylittävän talousarvion noin 2,8 milj. eurolla. Joukkoliikenteen ennustetaan ylittävän talousarvion noin 4,2 milj. eurolla HSL:n pienentyneiden lipputulojen myötä. Lisäksi lumien alkutalvi lisäsi kuluja merkittävästi. Toimitilainvestointien ennustetaan alittavan talousarvion 12,4 milj. eurolla. Julkisen käyttöomaisuuden ennustetaan ylittävän talousarvion 4 milj. eurolla.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Kuntavaalien siirto kesäkuulle viivästytti uusien lautakuntien työn aloitukseen liittyviä käytännön järjestelyjä. Uusien lautakuntien kokoonpanot varmistuivat kaupunginvaltuuston ensimmäisessä kokouksessa 23.8.2021.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi yleiskaavan 25.1.2021. Yleiskaavasta jätettiin 16 valitusta Helsingin hallinto-oikeuteen. Kaupungin vastineet valituksiin antoi kaupunginhallitus 24.5.2021. Yleiskaavan jatkotyönä on käynnistetty mm. ratikan kaavarungon laadinta ja useita selvityksiä. Tavoitteena on tuoda ratikan varikon ja Tikkurilan ratikkatunnelin asemakaavat kaupunkiympäristölautakunnan käsitteilyyn syksyn 2021 aikana ja arvioida monipuolisesti ratikan kaupungille tuottama hyöty.

Vantaan MAL-tavoitteet saavutettaneen valmistuneiden asuntojen osalta, mutta asuntokaavoitus on jäämässä vuositavoitteesta. Uuden MAL-suunnitelman laatiminen on edennyt suunnitellusti. Kivistön keskustan palvelukeskittymä rakentaminen luo paremmat edellytykset myös asuntotonttien kysynnälle. Tikkurilan väritehtaan alueen kilpailua valmistellaan yhteistyössä Tikkurila Oyj:n kanssa.

MATTI-järjestelmän kehittäminen on edistynyt hyvin. Järjestelmä on mahdollistanut laaja-alaisemman etätyön ja tiedolla johtamisen tilannekuvia käytetään aktiivisesti. Jatkokehitykseen kuuluu sopimushallinnan kokonaisuuden kehittäminen mm. sopimusvelvoitteiden seuranta. Ajantasa-asemakaavan ylläpito on vaihdettu täysin tietomallipohjaiseksi. Resurssiviisauden tiekartan edistymisen seurantaan kehitetään Ympäristövahti -työkalua.

Resurssiviisauden tiekartan toteutusta raportoititiin ympäristövastuuraportissa (KV 10.5.2021). Puurakentaminen on keskeinen keino saavuttaa resurssiviisauden rakentamisella osoittama päätavoite, vähähiilinen rakentaminen. Puurakentamista on edistetty puurakentamisen koulutusohjelmalla. Elmon uimahalli sai harkinnanvaraista valtionavustusta puurakentamisen edistämiseen. Uusi laki velvoittaa kuntia hankkimaan tietyn osuuden vähä- ja nollapäästöisiä ajoneuvohankintoja tehtäessä, mikä edistää osaltaan hiilineutraaliustavoitetta. Mondon toimisto- ja hotellikaavan valmistelussa pilotoidaan menettelyä kaavaratkaisun hiilijalanjäljen pienentämiseksi. Ympäristökeskus osallistuu useisiin projekteihin, joissa kehitetään mm. materiaalikiertoa ja tuloksia käytetään resurssiviisauden tiekartan päivityksessä.

Kivistön palvelukeskuksen rakentaminen on edennyt hyvin. Kielotie 13:n toimistotalon suunnittelu etenee rakennuslupavaiheeseen ja tavoitteena rakentamisen aloittaminen 2022 keväällä. Hakunilan bussivarikko siirtyi Ojankoon elokuussa 2021 ja sen myötä otettiin käyttöön Lahdenväylän linjasto-suunnitelman mukainen linjasto. Lisäksi on edistetty mm. Ilmailumuseon hanketta ja Myyrmäen keskustan projekteja. Rekrytoinnit ovat vaikeutuneet kesän aikana yleisen rakentamisen vilkkauden vuoksi.

MEK-rahoituksella on toteutettu Koivutorin sekä Mikkolan ja Länsimäen koulupihojen kunnostustoimia. Osallistuvaa budjetointia on toteutettu Havukosken, Länsimäen ja Mikkolan alueilla. Joukkoliikenteen sukupuolittietoinen budjetointi -pilottiprojekti on jatkunut tutustumalla HSL:n uuden asiakastietojärjestelmän tuottamaan tietoon.

Kaavoituksen suunnittelukäytäntöjä parannetaan, että alueita voitaisiin kehittää entistä voimakkaammin omaleimaisina kokonaisuuksina. Alueille on määritelty avainhankkeita, joiden kautta tällaisia parannuksia voitaisiin saada aikaan entistä paremmin. Segregaatiota pyritään vähentämään erityisesti monipuolisella asuntorakentamisella, kattavilla joukkoliikenneyhteyksillä ja viherverkoston helpolla saavutettavuudella.

LIKELAITOKSET

1 000 €

Palvelualue	TA-menot	TOT 1-8	%	TA-tulot	TOT 1-8	%	TA-toimintakate
211 Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	-39 614	-26 273	66	41 585	27 357	66	1 971
213 Suun terveydenhuollon liikelaitos	-24 500	-15 924	65	25 410	15 928	63	910
Liikelaitokset yhteensä	-64 113	-42 197	66	66 995	43 285	65	2 882

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos

Talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2020	TA 2021	TOT 1-8 2021	TOT-% 2021	ENNUSTE 2021
TOIMINTATULOT	40 190	41 585	27 357	66	41 965
TOIMINTAMENOT	-37 964	-39 614	-26 273	66	-40 072
POISTOT	-1 405	-1 971	-963	49	-1 591
LIIKELIJJÄÄMÄ / -ALIJÄÄMÄ	821	0	121		302
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	4	0	2		0
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	825	0	123		302
Poistoeron lisäys/vähennys	314	0	202		0
Varausten lisäys/vähennys	0	0	0		0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	1 139	0	325		302

Sitovat määrärahat

1 000 €	TA 2021	TOT 1-8 2021
Liikelijjäämä	0	121
Bruttoinvestoinnit	-2 300	-140

Talousarvion toteutuminen 2021

Pelastuslaitoksen alkuvuosi on toteutunut suunnitelmien mukaisesti. Toimintatuotot ovat toteutuneet ennakoidusti. Toimintamenot ovat alittaneet talousarvion poistojen osalta. Lisäksi on saatu liiketoiminnan muita tuottoja myydyistä ajoneuvoista, jotka olivat budjetoimattomia. Koko vuoden toimintamenojen ja -tuottojen on arvioitu toteutuvan ennakoidun mukaisesti.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueella hyvinvointialueiden valmistelu on käynnistynyt Vantaan ja Keravan ja Keski-Uudenmaan hyvinvointialueilla. Valmistelun tavoitteena on Vantaan ja Keravan sekä Keski-Uudenmaan hyvinvointialueiden yhteinen pelastuslaitos.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on kyennyt saavuttamaan seurantajaksolla pääosin operatiiviset tavoitteet. Koronapandemian lisäksi työmäärää ovat kasvattaneet uuden työvuorosuunnittelu-järjestelmien käyttöönotto sekä käynnistynyt hyvinvointialueiden valmistelu. Tästä johtuen osa tunnistetuista kehittämiskohteista on edennyt hitaasti.

Seurantajaksolla pelastuslaitos osallistui Kalajoen maastopalojen sammuttamiseen sekä on jatkanut asiakirjavalvontaa ja etäkoulutusten toteuttamista koronarajoituksista johtuen. Pelastustoimessa ke-
sääjan henkilöstöpula on kerryttänyt ylitöitä ja vaikuttanut kuormittavasti myös ensihoidon henkilös-
töön.

Pelastuslaitoksen yhtenä tavoitteena on parantaa henkilöstön työhyvinvointia ja yhdenvertaisuutta. Seurantajaksolla julkisuuteen nousi sosiaalisen median kautta keskustelu sukupuolisesta häirin-
nästä pelastustoimessa. Keski-Uudenmaan pelastuslaitos otti osaltaan vahvasti kantaa siihen, että
sukupuolinen häirintä tai syrjintä on ehdottoman kiellettyä. Mäntsälän paloaseman sisäilmaongel-
mien ratkaisuksi ryhdytään Mäntsälään suunnittelemaan väistötilojen rakentamista nykyisen palo-
aseman yhteyteen.

Suun terveydenhuollon liikelaitos

Talousarvion toteumaennuste

1 000 €	TP 2020	TA 2021	TOT 1-8 2021	TOT-% 2021	ENNUSTE 2021
TOIMINTATULOT	23 623	25 410	15 928	63	24 892
TOIMINTAMENOT	-23 229	-24 500	-15 924	65	-24 507
POISTOT	-32	-10	-11	109	-11
LIIKEYLIJÄÄMÄ / -ALIJÄÄMÄ	362	900	-8		374
RAHOITUSTULOT JA -MENOT	-195	-210	-132		-210
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	167	690	-140		164
Poistoeron lisäys/vähennys	0	0	0		0
Varausten lisäys/vähennys	0	0	0		0
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	167	690	-140		164

Sitovat määrärahat

1 000 €	TA 2021	TOT 1-8 2021
Liikeliijäämä	900	-8
Lainan korko	-159	-106
Korvaus peruspääomasta	-68	-45
Bruttoinvestoinnit	0	0

*Pandemian vaikutus näkyi vielä alkuvuonna alhaisempina painotettujen toimenpiteiden ja asiakas-
käyntien määränä.*

*Suoritettujen painotettujen toimenpiteiden määrä 1–8/2021 on 29 prosenttia yli vastaavan edellis-
vuoden tasosta. Tulos on tappiollinen.*

*Koko vuoden 2021 osalta tulos on ylijäämäinen. Ylijäämällä katetaan aikaisempien vuosien alijää-
mää.*

Talousarvion toteutuminen 2021

Liikevaihto 1–8/2021 oli 15,9 milj. euroa vuoden 2021 talousarvion toteuma-asteen ollessa 64,3 pro-
senttia. Painotettujen toimenpiteiden osalta talousarvion toteuma-aste on 54,8 prosenttia. Asiakas-
käyntien suhteen toteuma-aste on 50,1 prosenttia. Alhaisempi painotettujen toimenpiteiden ja asia-

kaskäyntimäärät johtuvat pandemian vaikutuksesta alkuvuonna. Talousarviossa on toiminta-avustusta 625 000 euroa, minkä on tarkoitus kattaa edellisten vuosien alijäämä sekä tasapainottaa vuoden 2021 taloutta.

Operatiiviset kulut 1–8/2021 olivat 15,9 milj. euroa ja talousarvion toteuma-aste oli 64,2 prosenttia. Materiaalien ja palveluiden toteuma-aste oli 73,6 prosenttia. Alkuvuonna hankittiin aineita ja tarvikkeita normaalia enemmän johtuen Välinehuollon ulkoistamisesta ja pandemiasta.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen suunnitelman mukaiset poistot ja rahoituserät 1–8/2021 olivat asetettujen tavoitteiden mukaiset. Liikelaitoksen viimeinen poistokirjaus tehtiin heinäkuussa. Taseessa ei ole enää poistettavaa käyttöomaisuutta.

Rahoituslaskelman oman pääoman muutoksissa 1–8/2021 on omaan pääomaan tehty korjaus, mikä pienentää edellisten tilikausien alijäämää. Korjauksessa on kyse useammalta vuodelta kertyneiden tavaratilausten virheellisistä kirjauksista kirjanpitoon.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen hoitoyksiköitä korvataan vanhenemisen seurauksena, hoitoyksiköiden korvaushankinnat toteutetaan leasingsopimusjärjestelyillä.

Koko vuoden 2021 osalta ennusteen ylijäämä on alhaisempi kuin käyttösuunnitelman ylijäämä. Pandemian vaikutus näkyi vielä alkuvuonna alhaisempina painotettujen toimenpiteiden ja asiakaskäyntien määränä, joiden vaikutusta ei ole saatu kurottua kuluvan vuoden aikana toivotulla tavalla.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Tammi-elokuun 2021 aikana suun terveydenhuollon liikelaitoksen toimintavolyymi alkoi vähitellen palautua normaalille ja ennustetulle tasolle. Edelleen kuitenkin muutama henkilökunnan jäsen oli pois kliinisestä hoitotyöstä, ja turvallisuustekijöiden vuoksi muokatut työtavat hidastivat tuotantoa. Tämän vuoksi vuoden 2021 ennuste käyntien osalta on vähennetty 3,9 prosenttia (TA 2021; 207 000, ennuste 199 000) ja toimenpiteiden osalta 2,2 prosenttia (TA 2021; 450 000, ennuste 440 000).

Liikelaitoksessa on jatkettu vuoden 2020 pandemian vuoksi kiireettömän palvelun keskeytymisestä aiheutuneen hoitovelan purkua. Vuoden 2020 aikana muodostui hoitojono hoitotakuun ja jatkohoitoaikojen osalta. Hoitojonoa on purettu oman henkilökunnan tekemillä lisätöillä, joihin on olemassa erillinen sopimus. Koulu- ja neuvolaikäisten suun hoito on toteutunut suunnitellulla tavalla.

Koronaepidemian aikana kehitetty videovastaanottopalvelu on vakiintunut osaksi palvelutarjontaa pienten lasten tarkastuksissa, oikomishoidossa, terveydenedistämässä ja neuvonnassa. Kuntalaisten suun terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen toimenpiteineen on toteutunut suunnitelman mukaisesti. Terveydenedistämisen isommat yleisötapahtumat ovat jouduttu perumaan tai ne ovat toteutuneet digitaalisia palveluita hyödyntäen, sillä muunlaisia yleisötapahtumia ei ole ollut mahdollista toteuttaa pandemian aikana. Sosiaalisen median ja internetsivujen kautta välitettäviä terveydenedistämiseen liittyvää materiaalia on tuotettu aikaisempaa enemmän.

Suun terveydenhuollossa on kuluvan vuoden tammi-elokuussa käynyt 87 623 asiakasta (vastaavana ajankohtana viime vuonna 2020 käynnit olivat 40 629 asiakasta), tuotettu 70 342 hammaslääkärikäyntiä (2020; 52 710) ja 29 163 suuhygienistikäyntiä (2020; 18 030).

RAHASTOT

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahastosta rahoitetaan Kivistön ja muiden keskusten kehittämistä, suunnittelua ja toteuttamista. Vuoden 2021 aikana rahastosta on rahoitettu mm. Tikkurilan jokirannan kehittämishankkeita ja Aviapolis X -tapahtumatilan rakentamista. Rahaston lakkautusta valmistellaan ja asia pyritään tuomaan kaupunginhallituksen käsiteltäväksi lokakuussa.

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tarkoitus on edistää asuntotuotantoa, kiinteistöjen ja kiinteän omaisuuden hankintaa ja kehittämistä sekä talon- ja infrastruktuurin rakentamista ja elinkeinopolitiikan tukemista.

Rahaston pääoma oli vuoden 2020 tilinpäätöksen mukaan 97.306.175,68 euroa. Lainasaamisten määrä oli 43.238.161,41 euroa. Arvio vuoden 2021 aikana rahastoon palautuvista lyhennyksistä on 2.460.472,00 euroa ja koroista 132.874,58 euroa. Rahaston käytettävissä oleva määrä 2021 on 56.661.360,85 euroa.

Alkuvuonna 2021 rahastosta on myönnetty uusi laina VAV konserniin kuuluvalla VAV Hoiva-asunnot Oy:lle palvelurakennusten ostoa varten, määrältään 37.304.800,00 euroa.

Sosiaalinen luototus

Sosiaalisessa luototuksessa myönnetään edullisia luottoja pienituloisille ja vähävaraisille kuntalaisille sekä annetaan taloudellista neuvontaa ja ohjausta luottoa haettaessa sekä tarvittaessa myös luoton maksuohjelman aikana.

Taloudellista neuvontaa ja ohjausta annetaan myös puhelinajoilla. Yksikön työntekijät avustavat tarvittaessa sosiaalitoimen työntekijöitä löytämään ratkaisuja asiakkaiden taloudellisiin ongelmiin.

Asiakkaat ovat pääosin velkaantuneita kuntalaisia. Luoton hakemisen tarkoituksena oli alkuvuodesta vuonna 2021 velkojen järjestely. Yksikön tavoitteena on saada pienituloisia ja vähävaraisia kuntalaisia käyttämään sosiaalisia luottoja myös kodin hankintoihin ja muihin välttämättömiin tarpeisiin ja tällä tavoin ennaltaehkäistä kuntalaisten ylivelkaantumista.

Neuvontanumerossa otettiin 1.1.2021-31.8.2021 vastaan yhteensä 269 puhelua ja sen lisäksi uusia sähköisiä yhteydenottoja 177. Yksikössä hoidettiin myös muita kirjallisia yhteydenottoja 1 174 ja 863 muuta puhelua. Asiakastapaamisia on ollut yhteensä 207.

Jonotusaika henkilökohtaiselle tapaamiselle on ollut lyhyt, noin 1–2 viikkoa.

Sosiaalisen luototuksen rahaston tuotot vähennettyinä kuluilla olivat ajalla 1.1. - 31.8.2021 yhteensä 18 468,59 euroa.

Sosiaalilautakunta on vahvistanut 13.6.2016 § 20 Vantaan sosiaalisen luototuksen lainakoroksi korkolain 633/1982 12 §:n mukaisen viitekoron. Sosiaalisesta luotosta voidaan velalliselta periä kohtuullinen vuotuinen korko, joka kuitenkin voi olla enintään korkolain 633/1982 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko (Laki sosiaalisesta luototuksesta § 6).

Korkolain 633/1982 12 §:n mukainen viitekorko on 0,00 prosenttia ajalla 1.7.- 31.12.2021.

Rahastossa oli käytettävissä 31.8.2021 luottojen myöntämiseen 670 768,93 euroa.

Luottoja myönnettiin 1.1-31.8.2021 yhteensä 32. Kielteisiä luottopäätöksiä tehtiin 34 kpl. Lisäksi on tehty 2 luoton korotusta ja 6 maksuohjelman muutosta. Kuntalaisilla esiintyy edelleen runsaasti yli-velkaantumista. Luottoja voitaisiin myöntää rahaston kannalta enemmänkin, mutta hakijoilla ei useinkaan ole realistisia mahdollisuuksia luoton takaisinmaksuun. Uusien asiakkaitten tavoittaminen on osoittautunut haasteelliseksi.

Luoton jo saaneille asiakkaille tehtiin 56 maksusuunnitelmaa rästiin jääneiden erien hoitamiseksi ja myönnettiin 113 lyhennysvapaata kuukautta.

Sosiaalisen luototuksen luottotoiminnan tavoitteeksi asetettiin 2004 luottotappioiden jääminen alle valtakunnallisen luottotappioprocentin kuusi (6 %) myönnettyjen luottojen kokonaismäärästä.

Rahaston luottotappiokirjaukset ovat 31.8.2021 mennessä yhteensä 331 867,83 euroa on 5,23 prosenttia 31.8.2021 mennessä myönnettyjen luottojen kokonaismäärästä 6 144 904,02 euroa. Sosiaalisen luototuksen tavoitteessa on pysytty.

Vahinkorahasto

Rahaston tarkoituksena on kattaa kaupungin omistamaa tai kaupungin vastuulla olevaa kokonaan tai osittain vakuuttamatonta omaisuutta kohdanneet vahingot sekä muut vahingot, joista kaupunki on voimassa olevan lainsäädännön, kaupunginhallituksen tai –valtuuston päätöksen tai sopimuksen perusteella vastuussa.

Toisen vuosineljänneksen aikana rahastosta on maksettu noin 545 000 euroa, josta noin 50 000 euroa on toiminnasta aiheutuneita vahinkoja, noin 8 000 euroa vastuuvahinkoja ja noin 490 000 euroa vakuutusmaksuja.

INVESTOINNIT

1 000 €	TA 2021	TOT 1-8	TOT-%	Ennuste	
INVESTOINTITULOT	6 750	18 174	269,2	18 023	
Rakentaminen	-74 390	-24 268	32,6	-62 000	●
Uudisrakentaminen	-35 050	-10 009	28,6	-26 000	
Korjausrakentaminen	-36 320	-13 879	38,2	-33 500	
Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt	-3 020	-380	12,6	-2 500	
Aineeton omaisuus	-8 900	-3 726	41,9	-8 946	●
Julkinen käyttöomaisuus	-40 000	-23 961	59,9	-44 000	●
Liikennealueet	-22 220	-12 644	56,9	-22 220	
Urheilualueet	-3 395	-2 761	81,3	-3 395	
Virkistysalueet	-1 140	-267	23,4	-1 140	
Ympäristörakentaminen	-4 245	-2 519	59,3	-4 245	
Yhteishankkeet	-3 000	-3 588	119,6	-7 000	
Vantaan ratikka	-6 000	-2 183	36,4	-6 000	
Irtain omaisuus	-5 776	-1 682	29,1	-5 776	●
Kiinteä omaisuus	-10 000	-3 980	39,8	-10 000	●
Osakkeet ja osuudet	-1 500	0		-1 500	●
VANTAAN KAUPUNGIN INVESTOINNIT	-140 566	-57 617	41,0	-132 222	
Liikelaitosten ja rahastojen investoinnit	-6 100	-1 207	19,8	-5 000	
BRUTTOINVESTOINNIT YHTEENSÄ	-146 666	-58 824	40,1	-137 222	
INVESTOINNIT NETTO	-139 916	-40 650	29,1	-119 199	

Rakentaminen

Toimitilainvestointien ennustetaan alittavan talousarvion noin 12,4 milj. eurolla.

Uudisrakentaminen

Uudisrakennusten 2021 investointikustannusten ennustetaan alittavan määrärahat noin 9 milj. eurolla. Alitus johtuu useiden hankealoitusten lykkääntymisestä sekä tavoitebudjettien alituksista osassa hankkeissa.

Toisella osavuosisikatsausjaksolla valmistuivat mm. Tiedonjyvän päiväkotit Jokiniemen ala-astekoulun yhteyteen, Maatutkimuksen Koisojen tukikohta sekä vuokratilahankkeet Kaivoksen ja Tikkurilan paviljonkikoulut. Rakennusvaiheessa olivat Leppäkorven koulun laajennus sekä Länsimäen, Koivukylän I ja Lauhatien päiväkodit. Jokiniemen ala-astekoulun laajennushanke kilpailutettiin ja hanke pyritään aloittamaan alkusyksystä 2021. Suunnitteluvaiheessa olivat Kelokuusen, Korson ja Patotien päiväkodit sekä Elmon uimahalli.

Tarveselvitys- ja hankesuunnitteluvaiheessa (TS/HS-vaihe) olivat mm. Vuorikumpu hoivatilojen laajennus ja Vaskivuoren lukion laajennus. Tarkastelujaksolla esiselvitysvaiheessa olivat mm. Tikkurilan päiväkotiverkko ja perhepalveluiden palveluverkko. Ajanjaksolla valmistui Aviapoliksen kouluverkkoselvitys.

VTK Kiinteistöt Oy:n hankkeista Kielotie 13 -hanke ja Jokiuoman päiväkotit olivat suunnitteluvaiheessa. Hankevalmisteluvaiheessa oli Varian tiloja ja Tikkurilan toisen asteen kampuksen lukio. VAV:n kohteista Koisoniittyhanke Koivuhaassa oli suunnitteluvaiheessa ja Tikkurilan vanhustenkeskus hankevalmisteluvaiheessa.

Kaupunkikonsernin ulkopuolisista vuokrahankkeista TS/HS – vaiheessa olivat toimintakeskus kehitysvammaisille, pelastuslaitoksen valmiusasemat, aikuisten perusopetuksen tilatarpeet sekä Tikkurilan hyvinvointikeskus. Myyrmäen aikuisopistolle ja musiikkiopistolle tarvittavien väistötilojen tarveselvitysvaihe keskeytyi keväällä ja viivästyy alueen kaavoituksen viiveestä johtuen.

Vuokrakohteena toteutettavan Ruusupuun päiväkodin aloitus viivästyy alueen kaavavalituksen takia. Kivistön palvelukeskittymä oli edennyt rakennusvaiheeseen.

Korjausrakentaminen

Peruskorjaustyöohjelman ennustetaan alittavan määrärahat noin 2,8 milj. eurolla. Arvioitu alitus syntyy pääosin hankkeiden aikatauluviiveistä, mitkä johtuvat mm. koulu- ja päiväkotikorjausten väistötilojen puutteesta. Täyttämättömien vakanssien tilanne siirtänee tulevien kohteiden aloittamista kuten Jokiniemen koulujen korjauksia ja Vernissan peruskorjausta. Tarkastelujaksolla valmistuivat mm. Lasten ja nuorten kulttuurikeskus Orvokin peruskorjaus ja Hakunilan uimahallin ison altaan korjaustyöt.

Rakennusvaiheessa olivat mm. Kilterin koulun peruskorjaus ja Håkansbölen kartanon talousrakennusten korjaustyöt. Jokiniemen ala-astekoulun muutos- ja korjaustyöt aloitetaan syyskuussa 2021 mikäli henkilöstötilanne helpottuu. Suunnitteluvaiheessa olivat mm. Leppäkorven puukoulun peruskorjaustyöt ja Kulttuuritehdas Vernissan peruskorjaus. TS- tai HS-vaiheessa olivat mm. Kytöpuiston koulun muutos- ja korjaustyöt, Mårtensdals bildingsrum muutos ja korjaustyöt sekä Myyrmäen toimintakeskuksen peruskorjaus.

Sisäilmaongelmien korjaustyöt jatkuivat monessa toimitilassa niihin suunniteltujen korjaustarpeiden mukaisesti ja resurssien sallimalla tavalla. Sisäilmakorjausten arvioidaan toteutuvan talousarvion 5 milj. euron mukaisesti. Sisäilmakorjauskohteita ovat mm. Sotungin ja Rekolan koulut sekä Lehdokin päiväkot.

Energiansäästöhankeina toteutusvaiheessa ovat Vierumäen koulu sekä Ilvespuiston ja Kimaran päiväkodit lämmitysjärjestelmän osalta ja led-valaistukseen siirrytään Lehtikuusen, Itä-Hakkilan ja Hiekkaharjun kouluissa.

Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt

Vuokra- ja osaketilojen muutostöiden kustannusten ennustetaan alittavan määrärahat noin 0,5 milj. eurolla. Alitus johtuu mm. Pähkinärinteeseen päiväkodin korjaustöiden siirtymisestä. VTK Kiinteistöt Oy:n toimesta valmistui vuokravaikutteisesti henkilöstöhallinnon korvaavien toimitilojen muutostyöt osoitteessa Kielotie 14. Taidetalo Pessin muutostyöt valmistuivat osin vuokravaikutteisesti ja osin VO-määrärahoihin. Sisäilmakorjausten arvioidaan toteutuvan 0,2 milj. euron budjetin mukaisesti.

Aineeton omaisuus

Vuodelle 2021 aineetonta investointia on budjetoitu 8,9 milj. euroa. Investointiohjelma on edennyt suunnitellusti ja sen ennustetaan toteutuvan taloussuunnitelman mukaisesti. Investointiohjelman merkittävimmät hankkeet ovat Vantaan sähköinen arkisto, SAP järjestelmän päivitys, MATTI järjestelmän jatkokehitys, Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmä ja DigiOne. Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmässä tehtiin onnistuneita digitaalisten palveluiden käyttöönottoja mm. lasten sijoittamisesta toimipaikkoihin ja päätöksenteon tukeminen. DigiOnen kustannuksiin saadaan 50 prosenttia Business Finlandin avustusrahoitusta.

Julkinen käyttöomaisuus

Infran rakennustyöt ovat toisen vuosikolmanneksen aikana edenneet pääosin työohjelman mukaisesti. Merkittävimpiä käynnissä olevia liikennealueiden hankkeita ovat Kivistön kirkon korttelin ja Vehkalan alueen kunnallistekniikan rakentaminen, Vantaankoskentien ja Leppäkorventien kevyen

liikenteen väylän rakentaminen. Luhtitien rakentaminen on alkamassa. Ympäristörakentamisen merkittävimpiä kohteita ovat Tikkurilan Jokirannan puistot ja Ankkapuiston 3. vaihe. Urheilualueista merkittäviä ovat Myyrmäen urheilupuiston 3. vaihe sekä Hakunilan yleisurheilukentän perusparantaminen. Yhteishankkeissa Kehä III parantaminen etenee alkuperäistä suunnitelmaa nopeammin ja määrärahat ylitettäneen 4,0 milj. eurolla.

Vantaan ratikan suunnittelu on edistynyt katusuunnittelun, asemakaavoituksen ja kaavarunkotyön osalta, määrärahoista on käytetty noin 30 prosenttia. Katusuunnittelu on edennyt ratikkareitin länsi- ja itäosilla, ja Tikkurilan keskustan alueen ja tunnelin suunnittelusta on tehty hankintapäätös. Katusuunnittelun ohella etenevät ratasähkö-, liikennevalo- ja teknisten järjestelmien suunnittelu. Yhteistyötä tehdään aktiivisesti mm. Helsingin, Väyläviraston ja Finavian kanssa. Seudullisen kaupunkiraideliikenneyhtiön perustaminen on päätöksenteossa ensin Helsingissä, ja sitten Vantaalla. Vuoden 2020 kustannusten avustushakemus on valtion hyväksymä, ja vuoden 2021 hakemusta valmistellaan.

Irtain omaisuus

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan talousarviossa on varauduttu toimialan irtaimen hankintoihin. Irtaimen omaisuuden investointikohteet on siirretty toteutettavaksi käyttötalouden puolella kaupungin kannalta kokonaistaloudellisesti edullisimmalla rahoitusleasing-mallilla.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan irtaimen omaisuuden määrärahan ennustetaan toteutuvan suunnitelman mukaisesti.

Kaupunkikulttuurin toimialan irtaimen omaisuuden määrärahan ennustetaan toteutuvan suunnitellusti.

Kaupunkiympäristön toimialan irtaimen omaisuuden hankintasuunnitelma toteutunee talousarvion mukaisesti, mutta koronaviruksesta aiheutuvat tuotantokatkokset viivästyttävät mm. ajoneuvotoimiuksia. Vaadittujen toimitusaikojen toteutuminen on epävarmaa.

Kiinteä omaisuus

Kiinteää omaisuutta on hankittu noin 86 ha alueilta, jotka tukevat kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista ja yhdyskuntarakenteen eheyttämistä. Etuosto-oikeutta on käytetty yhden keran vuoden 2021 aikana. Useita maanhankintaneuvotteluja on vireillä. Tontinluovutuksen valmistelun osalta Tuupakan 4 ha teollisuustontin esirakentaminen on valmistumassa. Vantaankosken koulun purkaminen on saatu alkuvuonna päätökseen ja alueen asemakaavamuutos on vireillä. Petikon golfpuiston ympäristöluvan mukaiset toimet on tehty.

Osakkeet ja osuudet

Talousarvioon 2021 on varattu osakkeiden ja osuuksien ostoa varten 1,5 milj. euroa. Määrärahaa ei ole kahden ensimmäisen vuosikolmanneksen aikana käytetty. Tuloja on syntynyt 1,0 milj. euroa Vantaan kaupungin konserniyhtiöihin kuuluvan A-tulkkauk Oy:n osakkeiden myynneistä.

Liikelaitosten investoinnit

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen investointien ennustetaan toteutuvan budjetin 2,3 milj. euron suuruisena. Investointibudjetista on käytetty 6 prosenttia ja investoinnit painottuvat Pelastustoimessa vuosittain loppuvuoteen.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen hoitoyksiköitä korvataan vanhenemisen seurauksena, hoitoyksiköiden korvaushankinnat toteutetaan leasingsopimusjärjestelyillä.

HENKILÖSTÖ

	31.8.2020	31.8.2021
Kaupunkistrategia ja johto	470	499
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	513	508
Kaupunkikulttuuri	688	705
Sosiaali- ja terveystoimi	3 052	3 112
Suun terveydenhuollon liikelaitos	304	300
Kasvatus ja oppiminen	5 450	5 638
Kaupunkiympäristö	645	650
Yhteensä	11 122	11 412

Lähde: Kompassin henkilöstömäärä raportti

Vuoden 2020 yhteensä lukumäärä on esitetty ilman Suun terveydenhuollon välinehuollon henkilöstöä, joka on siirtynyt liikkeenluovutuksella toisen työnantajan palvelukseen.

Palkkamenojen ja henkilöstömäärän kehitys

Henkilöstömäärä kasvoi 290 hengellä, joista 248 on määräaikaista palvelussuhteita. Esimerkiksi Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalle on koronaepidemian vuoksi tarvittu lisätyövoimaa esim. tartuntojen jäljittäjät sekä rokotushenkilöstöä.

Palkkamenot olivat 304,2 milj. euroa, joka on 19,3 milj. euroa (6,8 %) enemmän kuin edellisen vuoden vastaavana ajankohtana. Palkkoja on nostanut määräaikaisten henkilöstömäärän kasvu sekä sopimusalakohdalliset paikalliset järjestelyerät, jotka nostivat palkkamenoja 1.4.2021 alkaen. Sopimusmuutosten palkkavaikutus on keskimäärin 2,07 prosenttia vuoteen 2020 verrattuna. Korotuksia palkkoihinsa isoista ammattiryhmistä saivat kevään järjestelyvaraerissa mm. osa hoitohenkilökunnasta, varhaiskasvatuksen opettajat ja erityisopettajat, päiväkodinjohtajat ja ensihoitajat sekä osa sosiaaliohjaajista. Merkittävä osa korotuksista sovittiin lisäksi jaettavaksi henkilökohtaisina lisinä, joiden perusteena on henkilön työsuoritus. Lääkisopimuksen palkkausjärjestelmää kehitettiin mm. erikoislääkäripainotuksin.

Henkilöstön saatavuus

Rekrytoinnissa on jatkettu anonyymien rekrytoinnin vakiinnuttamista yhdeksi rekrytoinnin työkaluksi. Toimialojen kanssa on tehty yhteistyötä henkilöstön saatavuuden turvaamiseksi ml. oppilaitosyhteistyötä tiivistämällä harjoittelukäytänteiden kehittämiseksi. Edelleen hakukantaa ja ilmoituskäytänteitä on kehitetty sekä annettu laajempaa tukea esimiehille mm. tartuntatauti-jäljittäjiä rekrytoitaessa. Lisäksi on ohjattu lisäresurssi sote-toimialan hoitajarekrytoinnin tueksi.

Henkilöstön kehittäminen

Toimialojen laatimien koulutussuunnitelmien pohjalta osaamisen kehittämistä on toimialoilla toteutettu mahdollisuuksien mukaan. Valmennusten ja koulutusten kokonaismäärät ovat poikkeusolojen myötä vähentyneet, mutta etävalmennusten määrä on lisääntynyt. Koulutusten ja oppimispäivien kokonaismäärä on laskenut huomattavasti verrattuna normaaliin vuoteen. Yhteistyö henkilöstökoulutuksen järjestäjän Metropolia ammattikorkeakoulun kanssa toimii. Osaamisen kehittämisen vuosikellot, joissa Metropolialla on myös roolia ovat toimineet suunnitelmien mukaisesti etätapaamisen avulla. Lähtötapaamista vaativat koulutukset on jouduttu siirtämään alkuvuodelta syksyyn. Kaiken kaikkiaan etäpalveluiden käyttö ja -osaaminen on vahvasti lisääntynyt.

Vuonna 2020 kilpailutetut strategiset johtamisen, esimiestyön ja työyhteisön kehittämiskumppanit ovat tuottaneet palvelujaan toimialoille. Sopimukset astuivat voimaan kevään aikana. Palveluvalikkoa on uudistettu niin, että palveluissa on selkeästi ylimmälle johdolle kohdennettuja palveluita. Toimialoja on informoitu ja ohjattu uusien sopimuskumppaneiden käyttöön, samoin uusia kumppaneita on ohjattu palveluiden tuotannossa.

Osa palvelualueista on käynnistänyt verkkovalmennusten suunnittelun ja tuotannon valmistelun kaupungin Oppiva verkko-oppimisalustaan. Toimialat saavat tukea ja ohjausta tälle työlleen kehittämis- palveluista. Kaupunkitasoisesti oppimisalustalla on myös jokaiselle uudelle työntekijälle suunnattu uusien työntekijöiden perehdytysvalmennus, jonka työntekijät suorittavat itsenäisesti lisäksi tuotannossa kaupunkitasoisesti on jo mm. tietoturvaan liittyviä verkkokoulutuksia.

Kevään aikana poikkeustilanteessa on edelleen tuotettu etäpalveluja henkilöstölle ja esimiehille. Tällaisia palveluja on mm. koko henkilöstölle suunnattuja Voimavaroja arkeen-webinaarit tai soten esimiehille tarkoitettu päivystävä työnohjaajapalvelu. Poikkeustilanteen palveluiden lisäksi on tuotettu esimiesten ja työyhteisöjen tukipalveluja uuteen normaaliin paluulle. Tällaisia palveluita ovat mm. Paluu tulevaan -esimiesten teematapaamiset, esimiesten ryhmätyönohjaus. Lisäksi työyhteisöille on luotu tilattavissa oleva työpajasarja ”Paluu tulevaisuuteen – kohti toimivaa työ kulttuuria ja johtamista”.

Henkilöstön osaamisen ja johtamisen kehittämisen asiantuntijatuki ja -palvelu toimialoille on toiminut normaalisti, samoin esimiehille suunnatut valmennukset on voitu toteuttaa etävalmennuksina.

Henkilöstöjohtamisen laatuhanke kehittää esimiesten osaamista

Viime vuonna käynnistetty henkilöstöjohtamisen laatuhanke on jatkunut myös vuoden 2021 aikana. Eri palvelualueilla on toteutettu erilaisia esimiesten valmennusohjelmia. Aktiivisia toimia rekrytoinnin ja markkinoinnin eteen on tehty erityisesti saatavuudeltaan haastavissa ammattiryhmissä. Kevään aikana tehtiin ulkoisen konsultin toteuttama uusintakartoitus ammattiryhmille. Koko hankkeen tavoitteena on kehittää hyvää työnantajakuva, hyviä rekrytointikäytänteitä, vahvistaa hyvää johtamista sekä luoda houkuttelevia työyhteisöjä, joihin halutaan tulla ja joissa halutaan tehdä työtä.

Hankerahoituksen avulla kehittämistä

Metropolia ammattikorkeakoulu ja Vantaa saivat Sitran hankerahoitusta Opi arjessa – työpaikasta oppimisympäristöksi -hankkeelle, jonka kaupunki aloitti yhteistyössä Metropolia Ammattikorkeakoulun kanssa. Hankkeen tavoitteena on kehittää ja vahvistaa Vantaan kaupungin työssä oppimisen mallia, jossa luodaan valmiuksia ja työkaluja tietoiseen työssä oppimiseen.

Sairauspoissaoloissa myönteinen kehitys, työtapaturmat ovat lisääntyneet

Vuoden 2021 kuuden ensimmäisen kuukauden sairauspoissaolot ovat vähentyneet edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna (Lähde Hijat: 6kk/21: 4,09 % ja 6kk/20: 4,35 %). Tuunatun työn osuus suhteessa sairauspoissaoloihin on noussut edellisen vuoden tilanteeseen nähden (6kk/21: 4,79 % ja 6kk/20: 4,09 %).

Työkyky- ja työsuojeluasiantuntijat ovat olleet esimiesten tukena yhteensä 218 henkilön työkykyhaasteiden selvittämisessä. Yli 90 päivän sairauspoissaoloja on ollut 243 henkilöllä, näistä jatko-suunnitelma työkyvyn ja työssä jatkamisen tukemiseksi on tehty 80,3 prosentille.

Työtapaturmien lukumäärä on ensimmäisen puolen vuoden aikana lisääntynyt 79 prosentilla, kustannukset 24 prosentilla ja työkyvyttömyyspäivien määrä 64 prosentilla verrattaessa vastaavaan ajanjaksoon vuonna 2020. Vuonna 2020 työtapaturmia oli poikkeuksellisen vähän, mutta silti vuoden 2021 lukumäärät ovat suuremmat kuin aiemmin. Lisäystä tapahtui ennen kaikkea työmatkatapaturmissa, mutta myös työssä tapahtuneissa tapaturmissa. Koronainfektio on hyväksytty alkuvuonna 2021 ammattitaudiksi yhteensä 14 tapauksessa.

Kestävä työkyky – mielen hyvinvointi -hanke sai Kevan rahoitusta ja hanke käynnistyy kokeilujen kautta syksyn 2021 aikana. Hankkeen tavoitteena on varhaisen vaiheen tuki työntekijöiden mielen hyvinvoinnille.

Hr-järjestelmien kehittäminen

Kaupungin uuden hr-järjestelmäpalvelun käyttöönottoprojekti on käynnistynyt projektisuunnitelman laadinnalla. Käyttöönotto olisi syksyllä 2022.

VANTAAN KAUPUNGIN TYTÄRYHTIÖT

Osavuosisraportissa raportoidaan Vantaan kaupungin suurimpien tytäryhtiöiden toimintaa ja taloutta ajalta 1.1.-31.8.2021. Raportin tiedot perustuvat konserniohjauksen lähettämiin, yhtiöiden toimitusjohtajien elokuun 2021 loppuun mennessä palauttamien kyselylomakkeiden tietoihin.

Yhtiöiden toimittamat tulos- ja tasetiedot ovat tietojen keruuhetkellä olleet vielä osin keskeneräisiä, mistä johtuen huhtikuun osalta toimitetut tiedot ovat ennusteita. Yhtiöiden kokoeroista, toimialojen ja toiminnan erilaisuuksista sekä toimitusjohtajien toimittamien raporttien erilaisuudesta johtuen raportointi ei ole kaikkien yhtiöiden osalta yhteneväistä. Lisätietoa yhtiöistä antavat niiden toimitusjohtajat sekä konserniohjaus.

**Vantaa
Vanda**